Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-hээ гарана | № 92 (16615) | 1984 оной апрелиин 20, пятница | Сэн 3 мүнгэн.

ҮНЭН ЗҮРХЭНЭЙ БАЯР БАЯСХАЛАН

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын тушаалда hунгагдаhантаймни дашарамдуулан, намане амаршалhан партийна, гүрэнэй органуудта, ниитын эмхинүүдтэ, предприятинуудай, эмхи зургаануудай, барилгануудай, колхоз, совхозуудай, hуралсалай эмхинүүдэй ажалша коллективүүдтэ, партиин ветерануудта, Совет Армиин ба Флодой сэрэгшэдтэ, бүхы совет хүнүүдтэ үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэнэб.

Хүндэтэ нүхэдүүд, эдэ амаршалганууд хадаа КПСС-эй XXVI съездын тодорхойлhон, КПСС-эй ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүд дотор зохёохы ёhоор хүгжөөгдэhэн манай партиин ленинскэ политикые, экономическа, политическэ ба соёлой талаар манай Эхэ ороной хүгжэлтэ дэбжэлтые хангаха талаар тэрэнэй залан шууд хараа шугамые совет арадай хэлбэришэгүйгөөр дэмжэжэ байhан ушар болоно гэжэ тоолоноб.

Социализмын байдалые улам бэхижүүлхын, ажалшадай аша туhын, эб найрамдалай хэрэгэй ба демократиин илан мандахын түлөө совет коммунистнуудтай хамтын тэмсэл ябуулдаг социалис оронуудай, коммунис болон хүдэлмэришэнэй аха дүүгэй партинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ үнэн зүрхэнэй талархалаа мэдүүлнэб.

Намда амаршалгануудые эльгээhэн гүрэнэй ба ниитын ажал ябуулагшадта, гадаадын оронуудай эрхэтэдтэ гүнзэгы баяр баясхалан хүргэнэб. Ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдтэй амгалан гуримаар зэргэ оршохо үе сагаар шалгагдаhан ленинскэ гол ёhые баримталан, дайнай аюулые зайсуулан сараха, эб найрамдал бэхижүүлхэ, бүхы гүрэнүүдэй хоорондо адли тэгшэ эрхэ ба али алиндаа ашатай туhатай харилсаа холбоо хүгжөөхэ хэрэгтэ Советскэ Союз саашадаашье бодото хэрэгүүдээрээ туhалха юм гэжэ, энэ ушарые hамбаашалан, үшөө дахин батадханаб.

К. ЧЕРНЕНКО.

КПСС-эй ЦК-да УУЛЗАЛГА БОЛОБО

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненко хани ёhоной албанай хэрэгээр Советскэ Союзда ерээд байhан ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, ПНР-эй национальна оборонын министр брониин генерал Ф. Сивицкитэй апрелиин 18-да уулзаба.

Аха дүү ёhоной хани барисаанай ба үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрhэн хөөрэлдөөнэй үедэ Европодохи сэрэгэй-политическэ байдал, мүн СССР-эй ба ПНР-эй хоорондохи харилсаае саашадань хүгжөөлгын асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэhэн байгаа.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр Советскэ Союзай Маршал Д. Ф. Устинов хөөрэлдөөндэ хабаадаба.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туhалагша В. В. Шарапов, ПНР-hээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд С. Кочолек хөөрэлдөөндэ хабаадалсаhан байна.

(ТАСС).

ШАГНАЛ БАРЮУЛАГДАБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. У. Черненко ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, ПНР-эй национальна оборонын министр брониин генерал Ф. Сивицкидэ апрелиин 18-да Ленинэй орден барюулба. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ хамтын тэмсэлдэ аша габьяатай байhанай, дайнай hүүлээрхи жэлнүүдтэ СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй болон Польско сэрэгүүдэй хоорондохи дайшалхы харилсаа холбоое бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулhанайнгаа түлөө тэрэ энэ шагналаар шагнагдаба.

Шагнал барюулхадаа, нүхэр К. У. Черненко үгэ хэлэбэ.

К. У. ЧЕРНЕНКЫН хэлэhэн үгэ

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Манай айлшан — Польшын Арадай Республикын национальна оборонын министр брониин генерал Флориан Сивицкий СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Ленинэй орденоор шагнагдаба. Энэ шагналые барюулхада намда аятай зохид байна.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай жэлнүүдтэ фашизмда эсэргүү хамтын тэмсэлдэ дайшалхы ехэ габьяатай байhанай, дайнай hүүлээрхи жэлнүүдтэ СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй болон Польско сэрэгүүдэй хоорондохи харилсаа холбооe бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулhанай түлөө нүхэр Сивицкий СССР-эй дээдын шагналаар — Ленинэй орденоор шагнагдаба гээшэ.

Нүхэр Сивицкий солдадhаа оборонын министр хүрэтэр дайшалхы ехэ зам гаталаа. Ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө, империализмын хархис бүлэгөөрхидэй социализмда харша «крестово добтолго» эмхидхэхэ hэдэлгэнүүдые буруу hүргэхын түлөө тэмсэлдэ найдамтай хуяг болодог Варшавска Договор бэхижүүлхэ талаар союзна гүрэнүүдэй хамтын хүсэлэл оролдолгонуудта коммунист - интернационалист hэн туладаа тэрэ горитой хубитаяа оруулдаг юм.

Хүндэтэ нүхэр Сивицкий, таниие үндэр шагналаартнай үнэн зүрхэнhөө амаршалнаб. Польшын ажалша арадай аша туhада Польшын газар дээрэ социализм улам бэхижүүлгын, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй болон Польско сэрэгүүдэй хоорондохи, манай партинуудай, оронуудай болон арадуудай хоорондохи аха дүү ёhоной харилсаа холбооe бэхижүүлгын аша туhада үрэ түгэс хүдэлмэридэтнай ехэ амжалтануудые түйлахыетнай элүүр энхые хүсэнэб.

* * *

Брониин генерал Ф. Сивицкий харюугай үгэ хэлэбэ.

Ф. СИВИЦКИИН хэлэhэн үгэ

Хүндэтэ нүхэр Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Константин Устинович Черненко!

Совет Социалис Республиканuудай Союзай Верховно Соведэй Президиумэй намайе шагнаhан үндэр дээдын хүндэтэ шагналые баяр баясхалантайгаар, сэдьхэлээ хүдэлгэн хүлеэн абанаб. Польшын Хүдэлмэришэдэй Нэгэдэмэл партиин гэшүүн ба Польско арадай сэрэгүүдэй сэрэгшые Ленинэй орденоор шагналга хадаа тэрэнэй ажал ябуулгые гүнзэгыгөөр мэдэрhэн ушар болоно. Тэдэ энэ ушар агууехэ Ленинэй суртал hургаалые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө хододоо эдэбхитэйгээр тэмсэлшэ байхые уялгална гээшэ.

Намайе энэ орденоор шагналгын политическэ, нэн түрүүн интернациональна ехэ удха шанарые хүсэд мэдэрнэб. Хүндэтэ нүхэр Генеральна секретарь, Танай энэ орден намда барюулhан ушарые ехэ нэрэ хүндэ гэжэ тоолоноб.

Энэ үндэр шагнал хадаа ленинскэ партиин ба Совет гүрэнэй хүтэлбэрилэгшын зүгhөө арадай Польшодо ба тэрэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ хани ёhоор хандадаг байhые элирхэйлнэ гээшэ. Бүхы хүн түрэлтэнэй үнэтэ шухаг баялиг болохо эб найрамдалай ба амгалан тайбан байдалай түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлшэ гээд манай ороной хүнүүд Таниие мэдэхэ юм.

Американ империализмын зэмээр уласхоорондын байдалай шахардуу шанга болоод байhан мүнөө үедэ манай марксистско-ленинскэ партинуудай нэгэдэл, хоёр гүрэнүүдэй бүхы талын бата холбоон, Польшын ба совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй эбдэршэгүй бата нүхэсэл хадаа Польшын Арадай Республикын амгалан ёhоной социалис хүгжэлтын, аюулгүй байдалай үндэhэ hуурин болоно гэжэ бидэ гүнзэгыгөөр этигэнэбди.

Алдарта Совет Армитай бэелүүлдэг аха дүү ёhоной харилсаа холбооe ба харилсаата ябуулгые, тэрэнэй бүхы талын ашаг үрэтэй туhаламжые манай зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ тон ехээр сэгнэдэг юм. Марксизм-ленинизмын гол ёhонуудта ба сэрэгэй хүгжэжэ байгаа эрдэм ухаанда үндэhэлдэг тэрэнэй баян дүй дүршэл Польшын арадай сэрэгые наринжуулан hайжаруулгада шухала удха шанартай юм. Энэшье удаа Соведүүдэй орон ерэхэдээ тэрэниие гол шухала гэжэ тоолонобди.

Польшын арадай сэрэг Польшын Хүдэлмэришэнэй Нэгэдэмэл партиин, тэрэнэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь армиин генерал нүхэр В. Ярузельскиин табиhан зорилгонуудые бэелүүлхэ зуураа, дайшалхы шадабаряа эсэшэ сусашагүйгөөр бэхижүүлхэ, социалис хани харилсаата оронуудай оборонно хүсэ шадалые бэхижүүлгэдэ интернациональна хубитаяа оруулха, манай найдамтай союзник — Совет Армитай аха дүү ёhоной харилсаануудаа бэхижүүлхэ юм гээд нүхэр КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Танда найдуулхыемни зүбшөөгыт.

Үндэр дээдын шагнал — Ленинэй орден барюулhанайтнай түлөө үшөө дахин үнэн зүрхэнэй баяр хүргэнэб.

* * *

Шагнал барюулалгын баяр ёhололдо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр Советскэ Союзай Маршал Д. Ф. Устинов, ПНР-hээ СССР-тэ байдаг элшэн сайд С. Кочолек, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туhалагша В. В. Шарапов байлсаа.

(ТАСС).

КОММУНИС СУББОТНИГЫЕ угтуулан

ҮНДЭР БҮТЭЭСЭТЭЙГЭЭР...

«ИМАГТАЛ ажалай бүтээсэ хүгжөөхэ, ажалай шэнэ журамда шэлжэн орохо, ажахын ба ажабайдалай социалис эрхэ байдалые зохёохо талаар хүдэлмэришэдэй мэдэрэл түгэс, hайн дуранай үүсхэл манда харуулжа байhан туланъ «коммунис субботнигууд» түйлай ехэ түүхэтэ удха шанартай бшуу» гэжэ В. И. Ленин бэшэhэн байдаг.

Совет арадай hайн hайхан заншал болоhон коммунис субботнигууд агуу багшые гүнзэгыгөөр хүндэлэлгын, тэрээндэ дурлалаа мэдүүлгын гэршэ тэмдэг болонхой.

Манайшье республикада, бүхы орон соохидол адляар, субботнигой мүнгэн социальна-соёлой болон бусад шухала объектнүүдые барилгада үгтэдэг юм. Жэшээнь, 1978 онhоо 1982 он болотор субботнигуудай үедэ ажалшадай олоhон мүнгөөр арбаад хүүгэдэй саадууд, hургуулинууд, Советскэ районой поликлиникэ, Нижнеангарск болон Улаан-Үдэдэ наряйлалгын байшангууд болон бусад объектнүүд баригдаа hэн.

Нёдондоной субботнигто 10 гаран мянган хурамхаанайхид хабаадажа, 10,3 мянган түхэригэй промышленна продукци үйлэдбэрилhэн, 11,4 мянган түхэригэй барилгын хүдэлмэри дүүргэhэн байна. Хүдөө ажахын предприятинууд табан жэлэй жасада 13,7 мянган түхэриг дамжуулаа.

Мүнөө жэлэй коммунис субботник партиин XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай февралиин, апрелиин (1984 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлэй шухала шатань болохо зэргэтэй. В. И. Ленинэй түрэhэн үдэрые габшагай ажалаараа тэмдэглэхэ, алмагдаhан түүхэй эд, материалнуудые элшэ хүсэ, түлишэ хэрэглэн, апрелиин 21-дэ имагтал эрхим шанарай продукци гаргаха, журам, эмхидхэлэй толотомо жэшээ харуулха— иимэ уряа Москвагай предприятинуудай түрүүшүүл, субботнигые үнгэргэлгын үүсхэлшэд дэлжүүлhэн байна.

Апрелиин 21-дэ В. И. Ленинэй түрэhөөр 114 жэлэй ойн хүндэлэлдэ коммунис субботнигые үнгэргэхэ тухай москвагайхидай патриотическа үүсхэлые манай районой ажалшад нэгэн дуугаар дэмжээ юм.

Районой промышленностиин, транспортын, барилгын предприятинуудта, колхоз, совхозуудта, эмхи зургаануудта коллективүүдэй субботнигто зорюулагдаhан суглаанууд үнгэрөө. Энэ үдэр габшагайгаар ажаллаха, ажалай бүтээсэ болон хүдэлмэриин ашаг үрэ, шанарые дээшэлүүлхэ тухай уялгануудые ажалшад абаhан байха юм. Эндэhээ олониитын патриотическа дэбжэлтые субботнигто эмхитэй hайн бэлэдхэлээр хангажа, амжалтатай хүдэлмэриин эрхэ нүхэсэлнүүдые байгуулха хэрэгтэй.

Предприяти, колхоз, совхозуудта, эмхи зургаануудта габшагай ажалай hайндэртэ бэлдэхэ талаар штабууд, оперативна бүлэгүүд хүдэлжэ байнхай. Үйлэдбэриин участок бүхэнэй арга боломжонуудые тэдэ урид тоолоод, апрелиин 21 болотор баримталха график баталанхай. Үндэр бүтээсэтэ ажалые найдамтайгаар хангахын тула бригада, цехүүдтэ, таhаг, звенонуудта түлишэ, электрын элшэ хүсэ, түүхэй эд, материалнуудые алмалгаар тодорхой даабаринууд үгтөө. Жэшээнь, энэ үдэр үндэр бүтээсэ түйлаха гэжэ уялга абаhан Аргатын совхозой ажалшад 8,6 мянган түхэригэй хүдэлмэри дүүргэхэ, «Бурятцелинстрой» трестын барилгашад ашаглагдаха объектнүүдтэ онсо анхарал хандуулжа, 7,4 мянган түхэригэй барилга-хабсаралгын хүдэлмэри бэелүүлхээр шиидээ. Энэнь үдэр бүриин бүтээсэhээ холо үлүү ха юм. Эрхимээр ажаллаха гэжэ үүсхэл гаргаhан энэ хоёр коллективүүд 4 мянга гаран түхэриг табан жэлэй жасада оруулха.

КПСС-эй райкомой секретарь Г. Ф. Малыгинай түрүүлэлгэ доро болоhон субботник эмхидхэлгын районно штабай ээлжээтэ заседани дээрэ штабай начальнигууд: Хурамхаанай совхозой — А. М. Япханов, Могойтын эмхи зургаан, предприятинуудай — В. А. Коновалов, Хурамхаанай леспромхозой — А. П. Будунов, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй — Б. Б. Дармаев гэгшэд тоосожо, субботнигой үдэрэй хэмжээ ябуулгануудай дэлгэрэнгы түсэб тухай элидхэбэ.

Даб дээрэ тоолоходо, 11 мянга тухай хүн байгша оной субботнигто гараха. Промышленна предприятинуудаи үйлэдбэрилhэн продукциин хэмжээн 11 мянга гаран түхэригтэ, барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин хэмжээн 12 мянган түхэригтэ хүрэхэ гэжэ хүлеэгдэнэ. Хүдөө ажахын предприятинууд табан жэлэй жасада 14 мянга гаран түхэриг дамжуулха.

Энэ үдэр партийна, профсоюзай организацинууд ажалай ёhотой мүрысөө дэлгэрүүлхэ, үрэ дүнгүүдые сасуулан хараха, бэе бэедээ туhалалсаха, дүй дүршэлөө андалдаха талаар таатай эрхэ байдал хангаха уялгатай. Үзэл сурталай эдэбхитэд ажалшан бүхэнэй урда табигдаhан зорилгонуудые тодо hонороор ойлгуулжа, хүдэлмэриин газар бүхэндэ тэдэнние эгээл ехэ ашаг үрэтэйгөөр дүүргэхэ хэрэгтэнь дүнгэлсэхэ ёhотой.

Байгша оной субботнигой үдэр — апрелиин 21-дэ Хурамхаанай районой ажалшад габшагай шангаар ажаллажа, түйлаhан амжалтануудаа коммунизм, ленинизмын суртал hургаалнуудай илан мандалгада зорюулха эрмэлзэлтэй.

В. БУДАЕВ,
КПСС-эй Хурамхаанай райкомой секретарь.

ШТАБАЙ ЗАСЕДАНИ

Республикын ажалша коллективүүдтэ коммунис субботник үнгэргэхэ штабай ээлжээтэ заседани үсэгэлдэр боложо үнгэрбэ. Промышленна предприятинуудта, колхоз, совхозуудта, барилга болон транспорт дээрэ, hуралсалай зургаануудта — хаа хаанагүй субботнигто бэлэдхэл дүүрэнтэжэ, ажалай hайндэртэ эмхитэйгээр, үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлхэ эрхэ байдал зохёогдонхой гээд заседани дээрэ тэмдэглэгдэбэ.

Нёдондо манай республикада субботнигто 500 мянга гаран хүн зон хабаадажа, тэдэнэй 206 мянганиинь ажалайнгаа газарта хүдэлөө hэн. Тиихэдэ 3 миллион 230 мянган түхэригэй промышленна болон хүдөө ажахын продукци үйлэдбэрилэгдөө hэн. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй жасада 970 мянган түхэриг оруулhан байхабди. Энэ жэлдэ нёдондонойхиhоо үлүү ехэ продукци гаргаха, алмаhан түлишэ, түүхэй эдээ бүрин дүүрэнээр хэрэглэхэ, ажалай үндэр бүтээсэ хангаха, хүдэлмэриин шанар hайжаруулхын түлөө оролдохо шухала гээд штабай начальник, партиин обкомой секретарь Л. В. Потапов заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ hануулба.

«Улаан субботын» үдэр республикымнай ажалшад шэн габьяата ажалай үльгэр жэшээ харуулха бээ гэжэ штаб этигэн найдажа байhанаа мэдүүлнэ.

ЕХЭ АЖАЛ ХЭГДЭХЭ

Районоймнай предприятинууд, колхоз, совхозууд болон эмхи зургаанууд москвагайхидай үүсхэлые дэмжэн, субботнигой үдэр хэхэ ажалаа тодорхойлжо, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые абана.

Колхоз, совхоз хоорондын лесхозой коллективэй 51 хүдэлмэришэн өөhэдынгөө хүдэлдэг газарта ажаллаха юм. Инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад үйлэдбэриин ажалда хабаадалсаха. Модо хюрөөдэдэг цехэй коллектив 975 түхэригэй продукци гаргаха юм.

Субботнигой үдэр лесхоздо 50 кубометр модон бэлэдхэгдэжэ, дүн хамта 1600 түхэригэй товарна продукци гаргагдаха. Тэрэ үдэр олоhон мүнгэнэйнгөө 280 түхэригыень эб найрамдалай совет жасада дамжуулхаар зоригжобо.

Ю. ЭРДЫНЕЕВА.
Мухар-Шэбэр.

ШАГНАЛ

Республикын партийна болон совет органуудта олон жэлэй туршада аша үрэтэйгөөр ажаллаhанайнь түлөө, түрэhөөр 75 наhа гүйсэhэнтэйнь дашарамдуулан, союзна тусхайта пенсионер Роман Савельевич **Сафроновые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаба.

БҮХЫ АРГА БОЛОМЖОЁО, ХАМАГ ХҮСЭЕЭ ЭЛСҮҮЛХЭ

ЦК-гай апрелиин Пленум дээрэ тэмдэй ёhоор, манай ...ан нэгэдэхи табан ...арюусалгатай ша...уудай тоологдожо ...гараба. Тиимэ...рэз саашадаа бүри ...р ябуулха шуха...одото байдал элир...ууна.

...эрилтэ доро республикын Министрнүүдэй Соведэй ээлжээтэ ... боложо үнгэрбэ. ...Буряадай АССР-...ческа болон со...ээлтын 1984 оной ...арталай гүрэнэй ...мүн 1983 оной ба ...й үнгэрhэн квартал... бюджедэй дүүр...нууд зүбшэн хэл...

...ниин хүдэлмэри...дэ республикын министрнүүд, гүрэнэй комитедүүдэй, үйлэдбэриин нэгэдэлнүүдэй, трестнүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, тэдэнэй орлогшонор, барилгын эмхинүүдэй хүтэлбэрилхы тушаалтад, арадай депутадуудай районно Соведүүдэй гүйсэдкомой хэдэн түрүүлэгшэнэр хабаадаhан байна.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он), февралиин (1984 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлhэнэй ашаар үнгэрhэн үе соо республикын арадай ажахы бүри хүгжөөгдэhэн, арад зоной hуудал байдал улам hайжаруулагдаhан байна гэжэ түсэб болон бюджедэй дүүргэлтын дүнгүүдые хаража үзэхэ үедэ тэмдэглэгдээ.

Тингэбэшье түрүүшын асуудалаар Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, республикын Госпланай түрүүлэгшэ **В. П. Убеев** тобшохоноор элидхэхэдээ, гол түлэб гүйсэд хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудта, хүсэд хэрэглэгдээгүй нөөсэнүүдтэ ба шиидхэгдээгүй асуудалнуудта анхаралаа ехээр хандуулаа.

Удаань республикын финансын министр **Ч. В. Ендонов**, Госбанкын Буряадай республиканска конторые эрхилэгшэ **А. А. Вязинский** гэгшэд мэдээсэлнүүдые хэhэн байна.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй мэдэлэй промышленность продукци худалдаха гурбан hарынгаа түсэб 100,1 процент дүүргээ. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал, түс ургалтань 2,1 процент болоно. Соёлой ба ажаhуудалай, ажахын хэрэгсэлэй эд бараануудые үйлэдбэрилхэ түсэб 104,1 процент дүүргэгдэбэ.

Хүдөө ажахы дээрэ абажа харахадашье, зарим тэды алхам хэгдээ. hү үйлэдбэрилхэ ба үндэгэ абаха түсэб үлүүлэн дүүргэгдөө. Эбэртэ бодо мал, гахай ба адууhа мори үсхэбэрилхэ хэрэг hайжараа.

Тэрэшэлэн гүрэнэй болон кооперативна худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой предприятинууд түсэб болон социалис уялгануудаа амжалтатайгаар түгэсхөө. Барилга-хабсаралгын хүдэлмэри үнгэрhэн жэлэй гурбан hаратай жэшэхэдэ, 20 процентээр ехэ болоhон байна.

Буряадай АССР-эй Гүрэнэй бюджет нэгэдэхи кварталай туршада олзо оршын талаар 101,8 процент, гаргашын талаар 89,6 процент дүүргэгдэбэ.

Гэхэтэй хамта, хэдэ хэдэн министерствэнүүд, албан зургаанууд зарим үрэ дүнгүүдээр горитой гээгдэлдэ ороо гээд шүүмжэлэгдээ. Жэшээнь, Нютагай ба Эдеэ хоолой промышленностиин министерствэнүүд түсэбөө бэелүүлжэ шадабагүй. Нютагай мэдэлэй аяар 17 предприяти ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ даабаряа дүүргэбэгүй. Эсэстэнь аяар 403 мянган түхэригэй продукци дутуу үйлэдбэрилэгдөө. «Бурятстройматериалы» болон бусад нэгэдэлнүүд ехэ гээгдэлдэ оронхой. Тобшолон хэлэхэдэ, хэдэн олон шухала зүйлэй промышленна продукци үйлэдбэрилхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин өөрын үнэ сэнгые хямдаруулха даабаринууд дүүргэгдээгүй үлэшоо. Транспорт болон хэлхээ холбооной хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд бии байhаар.

Хүдөө ажахын органуудай, колхоз болон совхозуудай хүдэлмэридэ ехэ дутуу дундаанууд дайралдана. Залуу малай гарзалалга олошороо, зарим тээ үрэhэ хүрэнгэ бэлэн бэшэ. Тиихэдэ мүн хүдөө ажахын барилганууд тон hулаар бодхоогдоно. Илангаяа байрын гэрнүүдые барилга тон муугаар эрхилэгдэнэ гэжэ онсологдоо. hүүлэй үедэ Хүдөө ажахын министерство энэ асуудалда анхаралаа ехээр hуладхаа гээд шүүмжэлэгдээ.

Ушар иимэhээ эхилээд байhан хоёрдохи кварталда ажахы эрхилэлгээ наринжуулан hайжаруулжа, эрид шангадхаха гэhэн эрилтэ табигдаба. Нэн түрүүн олониитын эдэбхи үүсхэл бадаруулан, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхын түлөө социалис мүрысөөнэй эршые улам шангадхаха шухала болоно.

Түс заседани дээрэ табигдаhан асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ олон тоото хүтэлбэрилхы тушаалтад хабаадажа, туhатай ажаглалта хэhэн, дурадхалнуудые оруулhан байна.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **В. Б. Саганов** заседаниин түгэсхэлдэ дэлгэрэнгы үгэ хэлэхэдээ, ойрын сагта эрхэ бэшэ бэелүүлэгдэхэ зорилгонуудые хараалба.

ЭРШЭЕЭ УЛАМ ШАНГАДХАХА

Промышленностиин шэнжэлэл

Түсэбтэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түрүүшын квартал түгэсэбэ. Табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтын түлөө, КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он), февралиин (1984 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө совет арадай, тэрэ тоодо республикымнай ажалшадай оролдосотой шударгыгаар тэмсэжэ байһан хаһа. Энэ гурбан һарые республикымнай промышленна предприятинууд хэр зэргэ түгэсхэбэ гээшэб?

Буряадай АССР-эй Статистическэ управленидэ согсологдон бүридхэгдэһэн мэдээнүүдые шэнжэлэн харахада, промышленностиин түйлалта ниитэ дээрээ яһала һайн. Продукци худалдалгын түсэб 100,9 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 101,1 процент бэелүүлэгдээ. Гэхэтэй хамта эдэ дүнгүүд март соо урда һарануудайхиһаа дээшэ гэжэ тэмдэглэлтэй.

Табан жэлэй түсэб болон уялгануудые сүм дүүргэхын тула эршэтэй һайнаар хүдэлжэ байһан коллективүүд олон. Тэдэнэй тоодо энэ хуудаһанда нэрлэгдэгшэ предприятинуудһаа гадна, «Бурятэнерго» управлени, Зэдын комбинат, Сэлэнгын туршалгын завод, Байгалай, Хүртэйн, Хурамхаанай леспромхозууд, Сэлэнгын модоной бааза гэхэ мэтые дурдалтай.

Тэдэнэй болон бусад олон коллективүүдэй оролдолгоор республика дотор кварталан түсэбһөө гадуур 51 миллион киловатт-час электрын, 25 мянган гекалори дулаанай элшэ хүсэн үйлэдбэрилэгдэһэн, 29,8 мянган тонно шулуун нүүрһэн малтагдаһан байна. Түсэбөөр хараалагдаһанһаа гадуур прибарнууд, автомат хэрэгсэлнүүд болон тэдэнэй запчастьнууд 6 мянган түхэригтэ, мал ажалай ба тэжээл бэлэдхэлгын машинанууд 5 мянган түхэригтэ, 6 тонно шэрээгдэһэн түмэр хэрэгсэлнүүд гаргагдаа, гурбан тепловоз, 13 трактор, автомашинануудай 70 двигатель, трактор болон комбайнуудай 20 двигатель заһабарилагдаа, 30,5 мянган кубометр модон зөөгдөө. Мүн 4,1 мянган кубометр хюреөөдэмэл материал гаргагдаһан, 15,1 миллион дүрбэлжэн метр картон бүтээгдэһэн, 5,4 мянган шпала хюреөөдэгдэһэн байна. Тимлюйн хоёр заводой коллективүүд түсэбһөө гадуур 2,1 мянган тонно клинкер, 800 тонно цемент, 1,3 миллион хабтагай шифер үгөө.

Тиихэдэ республикын хүнгэн промышленностине абажа харабал, тус һалбарида кварталай түсэбһөө гадуур 57 тонно ноопон угаагдаһан, 30 мянган дотор ба 37 мянган гадар трикотаж хубсаһан гаргагдаһан байха юм.

Эдеэ хоолой промышленностиин предприятинууд түсэбһөө гадуур 392 тонно заһаһанай продукци, 150 тонно колбасагай зүйлнүүдые, 34 тонно сыр болон брынзэ, 1164 тонно сагаан эдеэ, 228 мянган элдэб янзын консервэ гаргаа. Мүн тиихэдэ 142 тонно гурил татагдаһан, 117 тонно хилээмэн ба хилээмэнэй зүйлнүүд, 17 тонно макароной зүйлнүүд, 27 мянган шэл һэрюун ундан, 160 мянган шэлтэй аршаан гаргагдаһан, гүрэнэй нөөсэһөө 1742 тонно хольмог тэжээл үйлэдбэрилэгдэһэн байха юм.

Арадай ажаһуудалай, соёлой-ажахын хэрэглэмжын эд бараа гаргалгада ехэ анхарал хандуулагдаа. Тиигэжэ кварталай түсэбтэ даабариһаа гадуур 619 мянган түхэригэй иимэ эд бараан бүтээгдэн, худалдаа наймаанда гаргагдаһан байна. Эндэ авиационно, хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдэй, киномеханическа заводуудай, «Заобайкаллес» нэгэдэлэй, Нютагай промышленностиин министерствын коллективүүд ехэ оролдолго гаргаһан байха юм.

Гадна продукциин шанар һайжаруулха талаар ехэ оролдолго гаргагдана. Тиигэжэ республикын промышленность байгша оной гурбан һара соо 12 миллион 555 мянган түхэригэй эрхим шанарай продукци гаргаба. Тэрэнэй 9 миллион 655 мянганайхиине союзна мэдэлэй промышленность, 2 миллион 900 мянганайхиинь нютагай мэдэлэй предприятинууд бүтээһэн байна. Эрхим шанартай продукци гаргаха талаар Тимлюйн цементын, асбоцементнэ зүйлнүүдэй, «Электромашина», «Теплоприбор», уран һайханай зүйлнүүдэй ба гар бэлэгэй заводуудай, Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын коллективүүд горитой амжалта туйлаа. Жэшээлэн хэлэбэл, Тимлюйн цементын заводто гаргагдадаг эрхим шанарай продукци заводой бүхы продукциин 76,4 процент болоно.

Мүнөө бүхы коллективүүдтэ ажалай бүтээсэ даабариһаа үлүүлэн дээшэлүүлэгдэжэ, продукциин өөрынь үнэ сэнгые түсэбһөө гадуур хямдаруулхын түлөө тэмсэл дэлгэрэнхэй. Энэ хадаа манай бүхы ажабайдалые һайжаруулгада, Эхэ ороноймнай экономическа ба бэеэ хамгаалха хүсые бэхижүүлгэдэ зорюулагдаха хэдэн миллиард түхэригэй олзо болохо бшуу. Тиимэһээ бүхы коллективүүд өөр өөрын тодорхой зорилгонуудые табина. Тэдэниие сүм бэелүүлхын тулада эмхидхэлэй-техническэ хэмжээнүүдые нариин хараалжа, шэнэ техникэ, технологи үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ тодорхой түсэб табиха шухала.

Мүнөө үедэ республикын промышленностиин ажалшад, партиин ЦК-гай апрелиин Пленумэй болон СССР-эй Верховно Соведэй нэгэдэхи сессиин шиидхэбэринүүдые, Пленум дээрэ нүхэр К. У. Черненкын хэлэһэн үгэ доторхи заабари болон тобшололнуудые һайшаан дэмжээд, хэрэг дээрэнь бэелүүлхэ талаар тодорхой хэмжээнүүдые хараалжа байнхай. Тиихэдээ ажалай бүтээсэ эрид дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин эршые улам шангадхаха, продукциин шанар һайжаруулха талаар бүтэмжэтэй хэмжээнүүдые удаарууланггүй абаха ёһотой.

Б. Лобсановай буулгаһан зураг дээрэ нарин сэмбын комбинадай нооһо ээрэгшэ Анна Павловае харанат. Тэрэ 4 жэлэй түсэбтэ даабариие февраль һарын хуушаар амжалтатайгаар дүүргэһэн юм. Мүнөө комбинадай түрүү хүдэлмэришэн 4 жэл 6 һарын даабариие Буряадай комсомолой байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойн урда тээ дүүргэхэ гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаад, эршэмтэйгээр ажаллажа байнхай.

ТҮСЭБӨӨ ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭГШЭД

Ципиканай прииск —141,4 процент
«Гусиноозерская» шахта — 138,8 процент
«Байкалрыбпром» нэгэдэл — 128,8 процент
Загарайн карьероуправлени — 120,1 процент
«Бурятавторемонт» нэгэдэл — 117,7 процент
Нарһатын тоһоной завод —115,9 процент
Худэри-Сомоной тоһоной завод — 112,2 процент
«Татарский ключ» гэжэ карьероуправлени —108,3 процент
Хаягтын плавикова шпадай уурхай—107.7 процент
Баргажанай леспромхоз — 107,0 процент
Хяагтын ээрэлгэ-нэхэлгын фабрика —106,3 процент
Гусиноозерскын леспромхоз — 105,6 процент
Кировэй нэрэмжэтэ түмэр хэрэгсэлнүүдэй завод — 105,5 процент
«Теплоприбор» завод — 103,4 процент
Сэлэнгын целлюлозо-картоной комбинат — 103,2 процент
Буряадай мебельно-модо болбосоруулгын комбинат — 102,8 процент
Онохойн модоной комбинат —102,4 процент
Тимлюйн цементын завод —102,1 процент

СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨН — олоной зохёохы эдэбхи

Городой промышленна хүдэлмэришэдэй 63,5 процент мүнөө бригадна гуримаар хүдэлдэг, 46,3 процентнь салин

КОММУНИСТНУУД ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

Манай городой промышленна предприятинуудай коллективүүд табан жэлэй гурбадахи жэлые амжалта түгэс ажалаараа түгэсхэжэ, энэ жэлые эршэтэй шударгыгаар эхилээ. Ажалай ба политическэ эдэбхи үүсхэлшье ехэ.

Бүхы ажалша коллективүүднай түрэл Коммунис партиингаа харза зорилгонуудые сүм бэелүүлхээр шиидэнхэй. Тиимэһээл КПСС-эй ЦК-гай февралиин, апрелиин (1984 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүд городоймнай коллективүүдтэ халуунаар дэмжэгдэн угтагдаа. Партиин политикын уг залгамжалагдан, хэлбэришэгүй батэ байһые гэршэлэн, коллектив бүхэн ажалайнгаа бүтээсые түсэбөөр хараалагдаһанһаа гадуур 1 процентээр дээшэлүүлхын, продукциин өөрынь үнэ сэнгые 0,5 процентһээ бага бэшээр нэмэжэ хямдаруулхын түлөө тэмсэл эхилбэ. Хүдэлмэришэн олониитые түрүү гуримаар эмхидхэжэ, хүн бүхэниие даалгагдаһан хэрэгтэнь зохёохы ёһоор хандуулжа, социалис мүрысөө һайнаар дэлгэрүүлжэ шадабал, энэ тэмсэл эсэстээ хүргэгдэн, бага бэшэ амжалтын түйлагдаха байһаниинь дамжаггүй.

Жэшээлэн хэлэбэл, ажалай бүтээсэ түсэбөөр хараалагдаһанһаа 1 процентээр үлүүлэгдээд байбал, городой промышленностиин продукци 11 миллион шахуу түхэригөөр дээшэлхэ байна. Мүн 500 гаран хүнэй ажал сүлөөлэгдэжэ, 24 миллион шахуу киловатт-час электрын элшэ хүсэн болон бусад олон продукци алмагдаха хараатай.

Иимэ ехэ зорилго сүм бэелүүлхын тула ажалша коллективүүд үйлэдбэреэ эршэ түгэсөөр хүгжөөхэ, хүдэлмэриин шанар һайжаруулха, бүхы түүхэй эдэй ба материальна нөөсэнүүдые алмаха талаар ехэ оролдолго гаргана. Олон патриотическа үнэтэ үүсхэлнүүд гаргагдажа дэлгэрүүлэгдэнэ, үйлэдбэриин нөөсэ арга боломжонууд бэдэрэгдэн элирүүлэгдэнэ, продукциин шанар һайжаруулха тэмсэл үргэдэнэ.

Үнгэрэгшэ жэлэй жэшээ дээрэһээ хаража үзэбэл, городой табан мянга гаран хүдэлмэришэд, хоёр зуугаад бригада, участок болон цехүүд арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түрүүшын гурбан жэлэй түсэб, уялгануудые болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайгаа мэдээсээ һэн. Табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөнэй үүсхэл гаргаһан авиационно заводой токарь В. Е. Анпилогов абаһан уялгаяа 1983 оной ноябриин 1-дэ сүм дүүргэжэ, табан жэлэй дүүрэтэр үшөө гурбан жэлэй түсэб бэелүүлхэб гэжэ үгэеэ үгөө һэн.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын гурбан жэл соо промышленна продукциин ургалта 9,4 процентдэ хүргэгдэжэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, сэбэр олзо оруулха түсэбүүд сүм дүүргэгдэһэн байха юм. Продукциин ургалтын хэмжээнэй 90-ээд процентнь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар түйлагдаа.

Партиин горком болон райкомууд, партийна эхин организацинууд түсэб бэ уялгануудые заатагүй дүүргэхэ талаар эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулдаг, элдэб дутуу дунданууды саг соонь элирүүлжэ, тэдэниие усадхаха хэмжээнүүдые абадаг заншалтай. Городой олонхи предприятинуудта социалис уялгануудые зүбшэн хэлсэлгэ, үдэр, недели, декада, һара бүхэнэй дүнгүүдые согсолон харалга мүн лэ ехэ нүлөө үзүүлдэг гээшэ.

Мүнөө үедэ предприятинууд, үйлэдбэриин участогууд хоорондын социалис мүрысөөн гол түлэб научно-техническэ дэбжэлтые түргэдхэхын, эрдэм, техникын шэнэ-шэнэ түйлалтануудые үйлэдбэридөө нэбтэрүүлжэ, ажалай бүтээсые эрид дээшэлүүлхэ хэрэгтэ зорюулагданхай. Тиигэжэ, жэшээнь, 1983 ондо үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые абаһанай, ажахые эрхилэлгэ һайжаруулһанай, технологи нарижуулһанай, гараар хэгдэдэг хүндэ хүшэр ажал оньһожоруулһанай ашаар 6,4 миллион түхэригэй экономическа ашаг олзо абтаһан байна. Бүхыдөө городой промышленностьда 3,2 мянган тонно хара ба үнгэтэ металл, 27,3 миллион киловатт-час электрын, 10,8 мянган гекалори дулаанай элшэ, 1 миллион түхэригэй түүхэй эд болон материал алмагдажа, условно 478 хүн ажалһаа сүлөөлэгдөө. 179 зүйлэй шэнэ продукци гаргагдадаг болоо. Үндэр бүтээсэтэ 889 түхеэрэлгэ, оньһожоруулагдамал 6 поточно лини тодхогдожо, шэнэ, алмалта түйлаха аргатай 75 технологи ашаглагдаһан байха юм.

Тиигэжэ авиационно, судна бүтээлгын «Теплоприбор», «Электромашина», Кировэй нэрэмжэтэ түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводуудта, прибор бүтээлгын нэгэдэлдэ, городой һүнэй, хилээмэнэй комбинадуудта болон бусад олон предприятинуудта продукциин ургалта имагтал ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар түйлагдана. Мүн энэ хэрэгтэ бригадна гуримаар ажалаа эмхидхэһэнэй ба салин хүлһэеэ хубааһанай ашаг үрэ ехэ. Хүлһэеэ ажалдаа хэбаадаһанай зэргэ хэмжээгээр хубаадаг болонхой. Жэшээлэн нэрлэбэл, шэлэй заводой хүдэлмэришэдэй 97,8 процентнь, хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводто— 79 процент, «Бурмясопром» нэгэдэлдэ —76,6, БМДК-да —71,5, прибор бүтээлгын нэгэдэлдэ— 68,9 процентнь бригадануудта нэгэдүүлэгдэнхэй. Прибор бүтээлгын нэгэдэлэй бүхы бригаданууд салин хүлһэеэ ажалдаа хабаадаһанэй зэргэ хэмжээгээр хубаадаг болоо.

Городой промышленна предприятинуудта эмхидхэгдэдэг социалис мүрысөөн хүдэлмэришэдые ажалай ба үзэл бодолой талаар хүмүүжүүлхэ, тэдэниие үйлэдбэреэ хүтэлбэрилгэдэ үргэнөөр хабаадуулха хэрэгтэ зорюулагдана. Тиигэжэ предприятинууд болон нэгэдэлнүүдтэ ажалай журам һайжарһан байха юм. Промышленностьда элдэб шалтагаанаар ажалай саг һамшаалга 11 процентээр, захиргаанай табилгаар саг гээлгэ 50 процентээр хороһон байна. Хүдэлмэришэдэй ажалһаа гаралга 1980 ондо 21,7 процент байһан һаа, 1983 ондо 16,6 процент болотороо доошолоо.

Гэхэтэй хамта хүдэлмэришэдэй саг үргэлжын суглаан, бригаденууд болон зохёохы эдэбхитэдэй совет, экономическа шэнжэлгын ниитын бюро гэхэ мэтэ эмхинүүдэй хүдэлмэри эли бодо һайжараа. Энэ мэтэшэлэн партиин горкомой, райкомуудай, городской ба райгүйсэдкомуудай, партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай болон ажахын органуудай саг үргэлжэ ябуулһан хүдэлмэри нилээд ехэ аша үрэ үгэһэн байна. Тиигэжэ 1983 оной Бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгөөр Улаан-Үдэ хотодо КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг барюулагдаа бэлэй.

Парти болон правительствынгаа энэ үндэр шагналда харюу болгон, манай городой ажалшад улам эршэтэй шангаар хүдэлжэ байна. Байгша оной түрүүшын кварталай дүнгөөр харахада, городой промышленность продукци худалдаха түсэбөө 100,2 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 101 процент дүүргэһэн байна. Хамтын энэ амжалтада хубитаяа горитойгоор оруулһан предприятинуудай дундаһаа «Теплоприбор», «Электромашина», хүүргын түмэр хэрэгсэлнүүдэй, локомотив-вагон заһабарилгын заводуудай, Буряадай мебельно-модо болбосоруулгын, нарин сэмбын, һүнэй комбинадуудай гэхэ мэтэ коллективүүдые нэрлэлтэй.

Оронойнгоо экономикые ашаг үрэ ехэтэйгээр хүгжэлтын замда гаргаха гэжэ КПСС-эй XXVI съездын хараалһан зорилгонуудые бэелүүлхын тула партийна, совет, профсоюзай болон комсомолой органууд социалис мүрысөө эмхидхэхэ, олоной эдэбхи үүсхэл бадаргаха хүдэлмэреэ улам шангадхаха, энэ талаар дутуу дундануудаа дары усадхаха болоно. Гэбэшье энэ хүдэлмэри мүнөө үедэ социалис уялгануудые баталан абалгын үедэл ябуулагдаад лэ, саашадаа олонхи ушарта мартагдашахаяа һанэдаг байна бшуу. Мүн олонхи коллективүүдэй социалис уялгануудые холын хараагүйгөөр, үндэр үрэ дүн түйлаха ямаршье эрмэлзэлгүйгөөр табихашье ушар бии. Тиимэһээ зарим һаранuудта түсэбөө дүүргээгүй предприятинуудай тоо бүри 20 — 25 процент хүрэтэр дээшэлнэ. Мүнөөшье байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэбые городой промышленна предприятинуудай 14,6 процентнь дүүргээгүй. Тэдэнэй тоодо Улаан-Үдын шэлэй, хирпиисын, силикатна хирпиисын заводууд, кондитерскэ фабрика гэхэ мэтэ томо ехэ предприятинууд оролсоно.

Үйлэдбэриин бии байһан нөөсэнүүдые гүйсэд ашаглаха, металл, түүхэй эд, түлишэ, электрын болон дулаанай элшэ гамтайгаар ашаглаха хэрэгтэ анхарал багаар хандуулагдана. Машина бүтээлгын ба металл болбосоруулгын предприятинуудта баталагдан абтаһан социалис уялганууд үйлэдбэри үргэдхэхэ, арадай үргэн хэрэглэмжын эд бараа бүри ехээр, һайн шанартайгаар гаргаха нөөсэ арга боломжонуудые харуулнагүй.

Хэлсээтэ уялгануудаа заатагүй дүүргэхэ талаар ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалга дээшэлүүлхэ хэмжээнүүдые партиин горком, райкомууд абанагүй. Олохон предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд хэлсээтэ уялгынгаа ёһоор продукци эльгээхэ түсэбөө анхарнагүй.

Эд хэрэглэгшэдэй захил дүүргэхэ, хэлсээтэ уялгаараа саг соонь продукци эльгээхэ талаар бригаданууд, цехүүд, предприятинууд хоорондын социалис мүрысөө, тэндэ ябуулагдаха политическэ, ойлгуулламжын хүдэлмэриие партийна организацинууд эмхидхэн ударидаха уялгатай. Энэ хадаа тэдэнэй хүдэлмэриин гол сэгнэлтэ болохо зэргэтэй. Бүхы шэнэ, үнэтэ үүсхэлнүүдые эхилэгшэдэй зэргэдэ коммунистнууд оролсодог, тэдэнэй эдэбхи үүсхэл, партийна үндэр харюусалга, нарин журам бүгэдэндэ эрхим жэшээ боложо, үндэр бүтээсэтэй, һайн шанартай хүдэлмэридэ зоригжуулна.

М. ПЛАТОНОВ,
КПСС-эй горкомой промышленностиин ба транспортын таһагые даагша.

ҮҮСХЭЛШЭД ҮГЭДӨӨ ХҮРЭХЭ

Улаан-Үдын прибор бүтээлгын нэгэдэл. 25-дахи цех. Эндэ урзанда жэлэйхидэл адляар жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн үүсхэл гаража, нэгэдэлэй хүдэлмэришэд социалис мүрысөөндэ жагсаба. В. С. Матвеевагай ударидадаг бригада жэлэйнгээ түсэб һараар уридлан дүүргэжэ, ажалай бүтээсые хоёр процентээр дээшэлүүлхые шиидээ.

Тус бригада цех доторoo эгээл эмхитэй, журамтай бригада гэжэ тоологдодог байна. Валентина Сергеевнагай бригадада заводой ветеранууд О. Г. Бабикова, Г. Т. Санхорова, арба гаран жэл эндэ хүдэлһэн Т. М. Лапина, В. Н. Петрова, В. Г. Белоусова, Ю. П. Кравцова, М. И. Санжарская, В. М. Борисова гэгшэд ажалладаг юм. Хүдэлмэреэ хубаарилагша Н. В. Снетковагай шадабариһаа продукциие болзор соогоо тушаалга дулдыдана. Һаянай бригададань залуушуул олон болоо. Теэд тэдэнэршье, аха нүхэдһөө жэшээ абан, эршэтэй һайнаар хүдэлнэ. Январь соо Г. Баранова, В. Толочкова гэгшэд хоёрдохи разрядтай болоо һэн. Һаяар Л. Лыскина, Е. Ефимова гэгшэд шалгалта тушааха.

Ямар тиимэ арга нөөсэтэй хадаа энэ бригада иимэ үндэр уялга абанаб? Өөһэдынь түсэбшье нилээд хүшэр ха юм.

Бригада ажалайнгаа сагые ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ гэжэ шиидэнхэй. Мүнөө эндэ минута бүхэн тоологдодог болоо. Энээниие ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгын гол нөөсэ гэжэ бригадынхид тоолоно.

Мүн хүн бүхэнэй мэргэжэл шадабари юунһээшье үнэтэй ааб даа. Һаяхан сэрэһэн басагадһаа бэшэ бригадын бүхы гэшүүд хэдэ хэдэн мэргэжэл шудаланхан. Гол слесарна хүдэлмэриһөө гадна, хэолэлгын, пресстэ даралгын, термистын ажалые хэдэг. Хүн бүхэнэй үндэр мэргэжэлһээ продукциин шанарайшье дулдыдаха байһаниинь мэдээжэ.

Залуушуулайнгаа мэргэжэл дээшэлүүлхэ зорилго бригада урдаа табинхай. Энэ баһал ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ үшөө нэгэ нөөсэ арга боломжо ха юм. Залуу нүхэдтөө бригадын ветеранууд дуратайгаар туһалдаг, мэргэжэл шадабариингаа нюусые хубаалдадаг байна. Юуб гэхэдэ, эндэ хүн бүхэн үйлэдбэриин хэрэгые юунһээшье үлүүгээр сэгнэнэ.

Үндэр мэдэрэлтэйгээр, харюусалга ехэтэйгээр хүдэлһэнэй ашаар бригада шанарай өөрын хиналтатай хүдэлхэ эрхэдэ хүртэһэн байна. Продукциин шанарые хинаха ниитын шалгагшадаар Т. М. Лапина, В. Г. Белоусова гэгшэд табигданхай. Гэбэшье бригадын гэшүүн бүхэн ямаршье шалгагшаһаа үлүүгээр продукциингаа шанарые хинадаг юм. Тиимэһээ эндэ бүтээгдэһэн нэгэшье деталь голодоһондо гаража, бригадада һөөргөө бусаагдаагүй байна.

Нүхэдэй һэшхэл юунһээшье үнэтэй гэһэн ёһо заншалаар бригада мүнөө хүдэлнэ. Нүхэдэйнгөө хажуудашни аһаа шадалаараа оролдожо байхада, һали-були ажаллажа болохо аал? Энэ ёһо заншалай тус коллективтэ тогтонижолгодо бригадна подрядай гурим ехэ нүлөөлөө. Хамтын нэгэ нарядаар, салин хүлһэеэ ажалдаа хабаадаһанай зэргээр хубаарилан хүдэлдэг тус бригада ондоо ямар нэгэн гуримаар хүдэлхэеэ һанаашьегүй байха.

Бригададань гурбан коммунист: Т. М. Лапина, В. Н. Петрова, Е. Т. Ефимова. Тэдэнэр ажалдаашье, ниитын хүдэлмэридэшье хабаадалгаараа суг хамта хүдэлдэг нүхэдтөө һайн жэшээ харуулдаг гээшэ. Мүн бригадир Валентина Сергеевна Матвеева—районно Соведэй депутат.

Үндэр социалис уялга абтажа, мүрысөөнэй уряа гаргагданхай. Жэлэй эхинһээ эршэтэ ажал эхилээ һэн. Гурбан һара соо жэгдэ һайнаар хүдэлжэ, социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ходо яваа. Кварталай түсэб арбан хоногоор урид дүүргэгдэһэн байна. Энэ дабшасаар харабал, жэлэйнгээ түсэб болзорһоо уридлажа, абаһан уялгаа сүм бэелүүлхэ арга боломжо бии.

Т. МОСКВИТИНА.

«Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто «Электромашина» заводто комсомолка Любовь Игнашкеева 1981 ондо гагнууршанаар хүдэлхэеэ ерэһэн юм. Тэрэ сагһаа хойшо Л. Игнашкеева эрдэм мэдэсээ дээшэлүүлэн, дүршэл шадабаритай болоо. Мүнөө электромоторой шухала хэрэгсэл болохо нарин оньһотой статорай схемэ гагнахыень тэрээндэ даалгадаг болонхой. Тиигэжэ Л. Игнашкеева халаанайнгаа түсэбтэ даабариие 105—108 процент дүүргэнэ. Заводойнгоо ниитын хүдэлмэридэ тэрэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг юм.

Мүнөө тэрэ Майн нэгэнэй урда тээхи габшагай ажалай вахтада жагсажа, дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаад, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү хүдэлмэришэн Л Игнашкеева.

Б. ЛОБСАНОВАЙ фото.

АМЖАЛТ[…] ХАРГЫ[…] ГАРАБА

Сэлэнгын целлюлозно-картоной комби[…] саг соо республикын гээгдэнги коллект[…] ябаһан гээшэ. Үнгэрэгшэ, 1983 онойшье […] хүшэр байгаа. Тэрэ целлюлозо гаргалга, […] тон бүтээлгэ болон бусад продукци үйл[…] тойгоор дээшэлүүлхэ гэжэ түсэб доторо[…] Продукци худалдалгын хэмжээн 1,5 да[…] шэлүүлэгдэхэ байгаа.

Энэ харюусалгата даабариинь бүхы т[…] ческа дүнгүүдээрээ сүм дүүргэгдээ. Тиимэһ[…] комбинадай үйлэдбэридэ эрид хубилал[…] гээд сэгнэлтэй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ комбинадай электр[…] избёосхо буйлуулгын цех эгээл гээгдэнги […] тоологдодог байһан юм. Технологическа […] гэлжэ дуталдаха, избёосхо буйлуулдаг […] лэдбэриин хэрэглэмжэ гүйсэд хангажа […] гэнэ усалһаа һаатабари болохо, ажалай […] даха.

Эдэ бүгэдэнһөө уламжалан, комбинада[…] митет болон захиргаан үйлэдбэриингөө […] шэлүүлжэ, миллион гаран түхэригэй эко[…] үрэ үгэхэ эмхидхэлэй-техническэ хэмжэ[…] һан байна. Картон бүтээдэг машина һ[…] дэжэ, сульфат хадагалалгын гүйсэд […] мал склад ашаглалгада үгтөө. Эрдэм-ш[…] зургаануудтай харилсаа холбоон бэхиж[…] ондо 13 шухала хүдэлмэри бүтээгдээ. Тэд[…] гол түлэб энэ жэлдэ харагдаха байха.

Ажалай эмхидхэл һайжаруулхын тула […] сэбэрлэгшэдэй, содо буйлуулагшадай, […] лагшадай болон бусад мэргэжэлтэдэй а[…] хэмжээнүүд нэбтэрүүлэгдэнхэй. Тиигэжэ […] хүнэй ажал гүйсэд оньһожоруулагдаад ба[…]

Хүдэлмэриие бригадна гуримаар эмхи[…] шадые урмашуулха хэрэгтэ ехэ анхара[…] лаг болоо. Энээн тухай комбинадай аха[…] И. Ф. Кыштымов ингэжэ хөөрэнэ:

— Үйлэдбэридэ бригадна гурим нэбт[…] абтаһан хэмжээнүүдэй ашаг үрэ илангаяа […] һабарилга дээрэ элеэр харагдана. Урдань […] нологическа гол түхеэрэлгэнүүдээ заһаб[…] организацинуудһаа мэргэжэлтэдые урижа […] һан һаа, мүнөө өөһэдын заһабарилгын […] болонхойбди. Гансал элшэ хүсэнэй […] «Востокэнергоремонт» трестын бригада[…] һабарилдаг. Заһабарилгымнай бригадануу[…] нарядаар хүдэлнэ, ажалдаа хабаадала[…] салин хүлһэеэ хубаарилан абана. Т[…] рилгын хүдэлмэри түргэн болзор соо хэгд[…] нарыньшье эли бодо һайжараа.

Мүн гол үйлэдбэридөөшье бидэ ажа[…] ба урмашуулгын гурим хэрэглээбди. Жэш[…] дежурна хүдэлмэрилэгшэдэй (слесарьнүүд[…] гэхэ мэтэ) салин хүлһэн үйлэдбэриин түс[…] тэй ямаршье хабаагүй байһан һаа, мүнөө […] логическа бригаданууд болон халаануу[…] оруулагданхай. Тиигэжэ бидэ комплексно […] эмхидхээ гээшэбди. Мүнөө картоной фаб[…] слесарьнууд болон электригүүд оньһон[…] дые саг соонь һайнаар заһабарилһанай […] картон гаргалгын түсэбые дүүргэһэнэй […] хүртэнэ. Тиихэдэ заһабарилагдаһан оньһо[…] хараата болзор соогоо эбдэрэнгүй, гэнэ у[…] дэлөөд байбалнь, шангайнь хэмжээн д[…] Мүнөө комбинадай хүдэлмэрилэгшэдэй 7[…] цент бригадна гуримаар хүдэлдэг болонхо[…]

Продукциин шанар һайжаруулһанай, […] хүсэнэй нөөсэнүүдые болон химикадууд[…] түлөө материальна урмашуулгын гури[…] даа. Тиигэжэ ганса энэ жэлэй эхинһээ 40[…] ловатт-час электрын элшэ хүсэ, арбаад […] гэй химикадуудые алмаха арга олдоһон ба[…]

Хүдэлмэришэдэй кадрнуудые бэлдэлгэ […] Гол мэргэжэлэй хүдэлмэришэд, ажалһаа с[…] ническэ һуралсал гарадаг болоо. Жэшээлэ[…] люлозо буйлуулагшадые һургаха бүлэг […] лэй. Тэрэ бүлэгтэ оруулагдаһан хүдэлмэри[…] делиин туршада ажалһаа сүлөөлэгдэжэ, це[…] луулгын технологи теоретическэ талаһа[…] оньһон түхеэрэлгэнүүдыень хүдэлгэжэ […] юм. Техническэ мэргэжэлэй училищида […] энэ һуралсалда училищиин багшанар бол[…] инженерно-техническэ мэргэжэлтэд хаба[…]

Комбинадай хүтэлбэрилэгшэд, парти[…] зай организацинууд коллектив доторхи эк[…] дэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ онсо анха[…] на. Энэ хэрэгтэ комбинадта саг үргэлжэ […] экономическа конференцинүүд нилээд […]

Эдэ бүгэдэндэ эмхидхэлэй болон […] хүдэлмэриин аша үрэ эли тодоор харагд[…] комбинадта ажалай бүтээсэ, урда жэлэй[…] 37,6 процентээр дээшэлһэн байха юм. Ха[…] һэнэй ургалта 7,3 процент болоо. Прод[…] ургалтын 92 процент ажалай бүтээсэ д[…] ашаар туйлагдаа. Тиихэтэй хамта продук[…] үнэ сэн түсэбөөр хараалагдаһанһаа 3,0 про[…] шолоо. Тиигэжэ комбинат эгээл түрүүшын[…] ган түхэриг сэбэр олзотой гараһан байна.

Байгша оной түрүүшын кварталай дүн[…] харахада, комбинадай коллектив социали[…] түрүү зэргэдэ дабшана. Бүхы асуудалнуу[…] бүхы нөөсэнүүд хэрэглэгдээ гэхын арга[…] коллективэй зорилго, эрмэлзэл ехэ. Энэ […] надай коллектив ажалайнгаа бүтээсые даа[…] центээр үлүүлэн дээшэлүүлхэ, продукции[…] сэнгые түсэбөөр хараалагдаһанһаа гадуур[…] тээр хямдаруулхаар харааланхай. Тиигэжэ […] аша үрэ эрид дээшэлхэ, хүдэлмэриинь […] жарха байна бшуу.

С. БОГУ[…]

ТҮСЭБӨӨ ДҮҮРГЭЭГҮЙ[…]

Кондитерска промышленностиин нэгэдэ[…] цент
«Бурятстройматериалы» нэгэдэл — 76,9 […]
Загорско ханын материалнуудай завод – 78[…]
Худанай лесхоз — 84,8 процент
Прибайкалиин лесхоз — 88,2 процент
«Бурживелезобетон» нэгэдэл — 88,3 процент
Шэлэй завод — 90,5 процент
Хандагайн леспромхоз — 95,6 процент
Хандагатайн леспромхоз — 90,8 процент
Хоринн леспромхоз— 90,9 процент
Хяагтын пивын завод —92,0 процент
Холбоолжоной нүүрһэнэй уурхай — 98,9 […]

...-гай АПРЕЛИИН (1984 он) ПЛЕНУМЭЙ, СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ НЭГЭДЭХИ СЕССИИН
...ҮНГЭРГЭГДЭХЭ ЛЕКЦИНҮҮДЭЙ, ЭЛИДХЭЛНҮҮДЭЙ, ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮДЭЙ ЖЭШЭЭТЭ ТЕМАТИКА

...Пленум дээрэ нүхэр К. У. Чер-... Пленумэй тогтоолнууд—пар... ябуулгын программа.
... КПСС-эй хүтэлбэрилхы ...
...-эй политическэ үндэһэ һуу-...лтын хүсэтэ зэбсэг мүн.
...бэрилгэдэ ажалшадай ур-...— социалис байгуулалтын бо-... толотомо гэршэ жэшээ
... байгуулалтада Совэдүү-...е дээшэлүүлхэ.
...мунис ёһоор хүмүүжүүлгые ...дэй бэелүүлхэ зорилго.
...гаргалгын, Совэдүүдэй ажал...лгын, хинaлтын ленинскэ
...жүүлтанууд — Совет засагай ...бэринүүдые бэелүүлхын ...ехэтэй арга нүхэсэл мүн.
...эмхидхэл — ажабайдалай со...й таһаршагүй шэнжэнүүд.
...ули мүн.
... дээшэлүүлхэ, продукциин ...хэмдаруулха түсэбые үлүү-...лша коллектив бүхэнэй пат... мүн.
...наар сахилга— эрхэтэн бү-

Совет хуули ажалшадай аша туһые сахин хамгаална.

Манай предприятида ажалша коллективууд тухай хуули ямараар хэрэглэгдэнэб?

СССР-эй арадуудай хани барисаан—социализмын агууехэ туйлалта.

Эб найрамдал хангахын, ядерна дайе зайсуулан сарахын түлөө КПСС-эй ба Совет гүрэнэй тэмсэл.

Уласхоорондын түгшүүрилые һуларуулха, буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые зогсоохо талаар Советскэ Союзай гаргаһан үүсхэлнүүд.

Социализмын уласхоорондын байдалые бэхижүүлгэ — эб нэйрамдал хангалгын шухала нүхэсэл мүн.

Юрэнхы эрдэмэй ба мэргэжэлэй һургуулиие хубилган шэнэлэлгэ —хүгжэлтэ түгэс социализмые нарижуулан һайжаруулгын шухала хуби.

Юрэнхы эрдэмэй ба мэргэжэлэй һургуулиие хубилган шэнэлэлгын политическэ, социально-экономическа болон үзэл сурталай удха шанар.

Юрэнхы эрдэмэй ба мэргэжэлэй һургуулиие хубилган шэнэлэлгые бэелүүлхэ гээшэ партиин ба арадай шухала хэрэг мүн.

Дүрбэн тэгшэ хүниие бүрилдүүлэн хүмүүжүүлгэ— манай стратегическэ зорилго.

Һургуули болон арадай багша тухай анхарал оролдолго —партийна ба гүрэнэй гол шухала зорилго мүн.

Һургуулиие үйлэдбэритэй холбохо гээшэ һургуулиие хубилган шэнэлэлгын гол шэглэлнүүдэй нэгэниинь болоно.

Ниитын ашатай туһатай ажалда дуратайгаар залуушуулые хүмүүжүүлгэ — түбхын түрүүшын шухала удха шанартай зорилго мүн.

Манай предприятиин һургуулиие шефтээ абалга.

Һурагша бүхэндэ марксистско-ленинскэ үзэл суртал, Эхэ оронойнгоо хуби заяанай түлөө харюусалгын мэдэрэлые нэбтэрүүлэн хүмүүжүүлгэ—һургуулиин үндэр дээдын уялга.

Залуушуулые ангиин мэдэрэлтэйгээр хүмүүжүүлгэ — ажалша коллективуудай шухала зорилго мүн.

Залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ гэр бүлын үүргые дээшэлүүлхэ.

Үхибүүдээ ямараар хүмүүжүүлнэбибди? (Ажалша коллективэйнгээ жэшээ дээрэ).

Һургуулиие хубилган шэнэлэлгэ—арадай гэгээрэлэй бүхы системые хүгжөөлгын үндэһэ һуури.

Ургажа ябаа залуу үетэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлгые саашадань нарижуулан һайжаруулха талаар комсомолой бэелүүлхэ зорилгонууд.

Һургуулиие хубилган шэнэлэлгэдэ профсоюзай дүүргэхэ үүргэ.

1984 оной нэгэдэхи кварталда манай предприяти ямараар хүдэлбэ гээшэб?

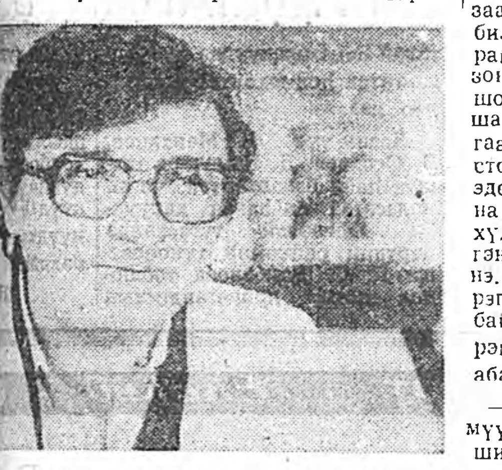
Түсэбтэ табан жэлэй харюусалгатай шатада эжахынгаа хүдэлмэриин эршэ дэлисые дээшэлүүлэе.

1984 оной түсэбые али бүхы талаарнь дүүргэе, үлүүлэн дүүргэе.

БАРАНОВУУД

...ЛЬСК хотодо Бара... Ольга Ба...бэрхэ то... Тэрэ эр... эдэбхи үүс... нэгэнтэ бэ... грамотануу...үдээр шаг... жэлдэ Оль...то түлөөһэ...үрэжэ, хо...лэй. «Мэр...лэгшэ» гэ...рэнэй бү-хы шадабариень гэршэлнэ ха юм.

Столовые даагша Юрий Васильевич Баранов хоёр жэл хахадай саана Кемеровскэ технологическа институт дүүргэжэ ерэһээр эндэ ажаллана. Залуу мэргэжэлтэ ульһа ехэтэйгээр, зохёохы янзаараа хүдэлмэриингөө түсэб табижа, энэ багахан хугасаа соо горитой амжалта туйлажа шадаа гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Хэрбээ БАМ-ай барилгашадые эдеэ хоолоор хангалга энээнһээ урда дунда зэргэ байдаг һаа, шэнэ хүтэлбэрилэгшын ажаллажа эхилһэн түрүүшын үдэрһөө эрид хубилжа эхилээ гэхэдэшье алдуу болохогүй. Түргэн болзор соо үнгэргэгдэһэн капитальна заһабарилгын һүүлээр столовын гадаа түхэл шарайшье хубилаа. Эдеэ хоолойнь шанарай һайжарһан дээрэһээ хүн зоной иишэ ябаханьшье олошорһон байна. Харгы заһагшад, жолоошод, албанайнгаа хэрэгээр ябагшад энэ столоводо орожо, халуун эдеэ хоол барижа дулаасана бшуу. Тэдэнэр эндэхи хүдэлмэрилэгшэдтэ баяр хүргэн, аян замаа үргэлжэлүүлнэ. Столовын дэргэдэ түхеэрэгдэһэн буфедһээ хойто-байгалайхид эдеэ хоолой хэрэгтэй зүйлнүүдые худалдан абаха аргатай.

— КПСС-эй ЦК-гай Пленумүүд дээрэ баталагдан абтаһан шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулхадаа, манай столовын коллектив абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэ, продукциин шанар дээшэлүүлхэ тухай нэн түрүүн бодомжолно. Энэ асуудал зүбөөр шиидхэхын тула бидэнэр һаяын болзорто бригадна подрядай аргаар ажаллаха түсэбтэйбди, — гэжэ столовые даагша бидэндэ хөөрөө һэн.

— Юрий Васильевич — залуу коммунист. Тэрэ ниитын хүдэлмэриин эдэбхитэн, пропагандист байхаһаа гадуур, залуушуулай үнэн нүхэр юм. 575-дахи СМП-гэй ОРС-ын залуу мэргэжэлтэдэн соведэй түрүүлэгшээр һунгагданхай. Тэрэнэй уншаһан лекци, үнгэргэһэн хөөрэл бүхэн хэнэйшье анхаралые татахаар, һонирхолтой байдаг, — гэжэ 575-дахи СМП-гэй ОРС-ын партийна организациин секретарь Ф. И. Раменский залуу мэргэжэлтын эдэбхи үүсхэл тухай тэмдэглээ бэлэй.

СССР-эй Эдеэ хоолой программа бэелүүлхэ хэрэгтэ 11-дэхи столовын хүдэлмэрилэгшэд. тэдэнэй дунда Ольга, Юрий Барановууд өөһэдынгөө горитой хубитые оруулна.

Е. БАЛЬБУРОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ольга, Юрий Барановууд.

М. МАРТИНСОНОЙ фото.

Буряадай АССР-эй Уран зохёолшодой холбооной 50 жэлдэ

ЗАМНАЙ АРЮУН, ЗОРИЛГОМНАЙ ЕХЭ

1934 оной мартын 28-һаа апрелиин 1 хүрэтэр манай республикын уран зохёолшодой нэгэдэхи съезд болоҗо үнгэрһэн юм. Улаан-Үдэ хотымнай Ленинэй нэрэмжэтэ гудамжадахи «Буряад-Монголой үнэн» газетын редакци соо зарлагдаһаниинь баһал тушаан болоһон хэрэг бэшэ. Ангиин тэмсэлээр орьёлжо байһан тэрэ хүлгөөтэ үедэ зүжэг наада, шүлэг дуунуудые бэшэжэ, хүн зониие шэнэ байдалда уряалжа ябаһан эхилэн бэшэгшэд, манай түрүүшын уран зохёолшодой газетын редакциие тойрон жагсадаг байһаниинь гайхалгүй зэб даа. Бүри тиихэдэ Хоца Намсараевай «Цыремпил» туужа, Ц. Доной «Хиртэһэн һара», мүн Бавaасан Абидуевай «Нэранай туяа» гэһэн шүлэгүүдэй суглуулбари, Солбонэ Туяагай «Балта мэргэн хүбүүн» гэхэ зэргын зохёолнууд хэблэгдэжэ гараад, олондо мэдээжэ болонхой байгаа бшуу.

Мүнөө энэ ойн баярта зорюулжа, фото-зурагай выставкэ түхеэржэ байһабди. Тэрээн соо эгээн үнэтэй зүйл гэхэдэ, анханай съездэ оролсогшод бултаараа шахуу зураг дүрэеэ буулгуулһан байгаа. Эгсэ табин жэлэй үнгэрһэн хойно манай дунда ажаллажа, энхэ мэндэ ябаһан хэдэн аха нүхэдөө эндэ харанабди. Арһан дэгэлтэй, нюдэндөө шэлтэй, толгойгоо юундэшьеб сагаан бүдөөр уянхай, эгээн урдуур хэбтээд байгаашамнай Намжил Балдано; тэрээнһээ холо бэшэ һуугааша, тэбхэр сагаахан хүбүүмнай нилээд олон шүлэг, дуунуудые бэшэһэн 17-той поэт Цэдэн Галсанов, арай дээдэ таладань олоной дунда һуугааша ород эхэнэр, мүнөө Свердловск хотодо ажаһуудаг поэтесса Елена Хоринская (эндэ нютаглаһан, зохёол бэшэжэ эхилһэнэйнгээ дурасхаалда иимэ обог шэлэжэ абаһан байгаа, 1973 ондо манай зохёолшодой Свердловск хото ошохоходо, тэдэниие гэртээ уриһан, аргагүйгөөр хүндэлһэн, хүхиһэн юм); ара талада зэргэлээд шахуу зогсоһон залуу хүбүүд—Дольён Мадасон Цокто Номтоев хоёр.

— Энэ зурагые мүнөө харахада, жэгтэй һонин аабза, —гэжэ Цокто Номтоевич тээмэндэ хөөрэжэ һуугаа һэн. —Үшөө бултадаа орожо шадаагүй бшуубди. Хоца Намсараев, Бато Базарон, Жамьян Балданжабон гурбан унтаад гээгдэшоо һэн. Тэдэнэр Намсараевайда ошожо хоноһон аад, дан срой болотор һониноо хөөрэлдэһэн байгаа хаш даа...

Уран зохёолшодой түрүүшын съезд дээрэ эхинһэнь абаад, дүүрэтэрнь хабаадаһан партиин Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь Михей Николаевич Ербанов дэлгэрэнгы үгэ хэлэжэ, тэндэ байлсагшадай урда тодорхой зорилгонуудые табяа бэлэй. Тэрээнһээ хойшо үнгэрһэн хахад зуун жэлэй турша дотор түрэл партиингаа ударидалгаар, агуухэ ород литературын аша ехэтэй һургаал, нүлөөн доро манай уран зохёол «гараа гансагада хүлөө дүрөөдэ хүргэжэ» али бүхы талаараа хүгжэн һалбарһан намтартай.

Манай холбооe бүридүүлэн бии болгохо бэлэдхэлэй хүдэлмэриин ябажа байхаһаа эхилээд, Зүүн Сибириин мэдээжэ уран зохёолшод Иван Молчанов-Сибирский, Константин Седых, Павел Мэлярeвский болон бусад Эрхүүһээ ерэжэ, манай залуу бэшэгшэдтэй, эдэбхитэдтэй уулзалга, хөөрэлдөө үнгэргэдэг байгаа. Тэдэнэй бэшэһэн зохёолнуудтай танилсадаг, хани ёһоной зүбшэл, заабари үгэдэг һэн. Тээ хожомынь Москва ошоһон манай бэшэгшэдтэй Алексей Максимович Горький уулзажа, нилээд удаан хөөрэлдэжэ, урма зориг оруулһан юм. Аяар тэрэ үеһөө хойшо ороноймнай томо томо уран зохёолшод манай нютагта нэгэнтэ бэшэ ерэжэ, хүн зоной ажабайдалтай танилсаһан, уран литературымнай хүгжэлтэдэ туһа нэмэри оруулалсаһан юм.

Гушаад гаран онуудай үедэ эдэбхи, зоригжол ехэтэйгээр ажаллажа ябаһан аха нүхэднай — Дондок-Ринчин Намжилон, Мүнхэ Саридак, Бато Базарон, Дамба Дашинимаев, Дольён Мадасон, Жэмьян Балданжабон болон бусад бодото байдалһаа һабагша татаһан шүлэг дуу, зүжэг, туужа, рассказуудаараа үндэһэн уран зохёолойнгоо жасада сэгнэшэгүй ехэ хубитаяа нэмээһэниинь дамжаггүй. Тэдэнэй эгээн эрхимүүдынь—Хоца Намсараев, Аполлон Шадзев, Цэдэн Галсанов бүри тиихэдэ эзсаг түрынгөө үндэр дээдэ хайра шагналаар—орденуудаар шагнагдаа бэлэй.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэдэ, олохон уран зохёолшод, залуу бэшэгшэд гуурһаяа жадаар һэлгэжэ, хатуу шэрүүн тулалдаанай газар руу мордоһон байгаа. Зохёолшодоймнай холбооной харюусалгата секретарь байһан Константин Брянский, Гэнин-Дармэ Нацов, Цыретор Зарбуев, Александр Бардамов фашис дээрмэшэдэй урдаһаа дайлалдаһаар баатарай үхэлөөр унаһэн юм. Манай хани нүхэд Цокто Номтоев, Жамсо Тумунов. Данри Хилтухин, Алексей Уланов, Барадий Мунгонов фронт дээрэ шэн зориг, баатаршалга гаргаһанайнгаа түлөө дайшалхы орден, медальнуудые зүүнхэй, нютагаа бусажа ерэһэн намтартай. Тэдэнэр хэды аюултай, хүндэ байдалда ороошье һаа, эсэһэн сусаһан, нойр, хоолгүй ябабашье, шүлэг, зохёолнуудаа бэшэжэ үргэлжэлһөөр лэ байгаа.

Дайнай илалта түгэсөөр дүүрэһэн хойно манай литературын ульгамаар урагшаа дабшаһаниинь гайхалгүй. Уран бэлигтэн ганса нэгээрээ бэшэ, бүлэг бүлэгөөрөө гэхэ гү, али шэнэ урасхалаар нэмээгдэн ерэжэл байгаа. 1949 ондо манай түрүүшын роман —Жамсо Тумуновай бэшэһэн «Нойрһоо һэрһэн талын» хэблэгдэһэн ушар бага бэшэ удха шанартай хэрэг бэлэй. Литературын хүсые нэгэдүүлхэ нангин үүргэтэй «Байгал» журнал 1955 оной зун ород, буряад хэлэн дээрэ гаража эхилбэ. Урдань юрын альманах байһыень мэдэнэбди. Хоёр һарадаа нэгэ удаа хоёр хэлэн дээрэ гарадаг тусхай хэблэлтэй болоһомнай уран зохёолой урагшаа алхаха, урматайгаар дабшаха ябадалда сэгнэшэгүй түлхисэ болоҗо үгэһэниинь лабтай. Һанаад үзэхэдэ, Барадий Мунгоновой «Харьялан урдаа Хёлгомнай», Даширабдан Батожабайн «Төөригдэһэн хуби заяан», Исай Калашниковай «Һүүлшын сухарилта», Африкан Бальбуровай «Зэдэлээтэ эзэбэнүүд», Цыден-Жап Жимбиевэй «Гал могой жэл», Михаил Жигжитовэй «Далай шадарай дайда» гэхэһээ эхилээд, томо томо захатануудынай эхин түрүүшээр «Байгал» журналай хуудаһануудай дээрэ уншагшадтаяа уулзаһан юм гэжэ мартаха аалди?

Гансашье ехэ хэмжээнэй зохёолнууд бэшэ, харин хэды олон туужа, поэмэ, рассказ, очерк, шүлэгүүд журналда толилогдожо, шэнэ шэнэ автонууд урма зориг орожо, урагшаа найдамтайгаар алхалааб? Журналтай болоһоной үшөө нэгэ аша туһань юуб гэхэдэ, һонирхолтой һайн буряад роман гү, али туужа ород хэлэн дээрэ гарахалаараа, саашаа түбэй хэблэлдэ толилогдохоһоо эхилээд, ямар нэгэн республикада, үгышье һаа, хилын саана тунхаглагдаха үргэн харгытай болоно бшуу.

Һүүлэй арбан жэлэй турша дотор манай уран зохёолшодой 82 ном Москвагай «Современник», «Советская Россия», «Советский писатель», «Молодая гвардия», «Детская литература» гэхэ зэргын хэблэлэй газарнуудта гаранхай. Исай Калашниковай «Шуһата зэбүүн саг» гэжэ роман, Даширабдан Батожабайн «Төөригдэһэн хуби заяан» трилоги, Владимир Митыповэй «Алтаар баян хүбшэдэ» роман,

Дондок Улзытуевай, Николай Дамдиновай, Дамба Жалсараевай шүлэг, поэмэнүүд, Цырен-Базар Бадмаевай хүүгэдтэ зорюулһан зохёолнууд уншагшадай һонирхол ехээр татаһан ушарһаа дахин дахин дабтагдан гараһаниинь урмашалтай. Манай зохёолшодой номууд Кызыл, Элистэ. Алма-Ата, Ташкент, Киев, Таллин хотонуудта тэндэхи яһатанай хэлэн дээрэ оршуулагдажа хэблэгдэнэ.

Аха дүү социалис оронуудта — Монголдо, Болгаридa, Чехословакида, Венгридэ, Германиин Демократическа Республикада, Польшодо буряад литературын зарим зохёолнууд хэблэгдээ. Илангаяа манай хаяа хадхажа һуудаг Монгол орондо гуша гаран ном гаранхай. Нёдондо республикымнай 60 жэлэй ойн баярта зорюулагдажа, буряад рассказуудай нилээд томохон суглуулбари хэблэгдээ юм. Поэт Лопсон Тапхаевай шүлэгүүдэй түүбэри мүнөө гаража байна. «Байгал», «Цог» журналнуудай хоорондоо үнинэй нягта барисаатай, дүй дүршэлөө андалдан абалсажа байдаг.

Манай уран зохёолой саашанхи хүгжэлтэдэ Москвада олон дахин үнгэргэгдэһэн харалга, декада, үдэрнүүдэй маша ехэ удха шанартай байһаниинь мэдээжэ. Тиимэ тоосоото үйлэ хэрэгтэ үнгэрһэн жэлдэ манай 17 уран зохёолшод хабаадалсаа бэлэй. Россин Федерациин зохёолшодой холбооной үргэдхэгдэһэн Секретариадай суглаан дээрэ «Буряад уран зохёолой мүнөө үеын байдал болон саашанхи зорилгонууд» гэһэн асуудал али бүхы талаһаа зүбшэн хэлсэгдээ бэлэй. Манай бэшэһэн тодорхой номуудай жэшээ дээрэ болоһон энэ үргэн ехэ хөөрэлдөөндэ Сергей Михалков, Михаил Алексеев, Николай Доризо, Анатолий Софронов, Антонина Коптяева болон бусад аха нүхэднай оролсожо, өөһэдынгөө һанамжа, зүбшэл үгэһэниинь мартагдашагүй.

Уран зохёолшодой хэһэн, бүтээһэн ажал үндэрөөр сэгнэгдэжэ, олон нүхэднай «Буряадай арадай уран зохёолшо», «Соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй, мүн республикынгаа, Буряадай комсомолой шан абанхай бшуу. Буряадай арадай поэт Николай Дамдиновта литературын талаар РСФСР-эй Гүрэнэй шан олгогдоо бэлэй. Владимир Митыпов РСФСР-эй зохёолшодой жэл бүриин шанда хүртөө һэн.

Табин жэлэй саада тээ оройдоо 3—4 гэшүүдтэй байһан манай организаци ургаан хүгжэжэ, мүнөө таби гаран гэшүүдтэй болонхой. Гуша гаран зохёолшоднай Москвагай Литературна институт, тэрэнэй дэргэдэхи Дээдэ курса дүүргэжэ гараа юм. Мүнөө манай уран зохёолшод эдэбхи зоригжол ехэтэйгээр ажаллажа, литературын бүхы һалбаряар яһала амжалта туйлажа шадаа. Зүгөөр тэрээгээрээ дашууржа, һанаагаа амарха ёһогүйбди. Түрэл партиимнай XXVI съезд, тэрэнэй һүүлээрхи КПСС-эй ЦК-гай Пленумууд бидэнэй урда улам харюусалга ехэтэй зорилгонуудые табяа. Коммунизм байгуулжа байгаа мүнөө үеын совет хүнэй дүрэ шарайе, һанал бодолые, уг зорилгые үнэншэмэ тодооp, гүнзэгыгөөр, али бүхы талаһаань зураглаһан роман, туужа, поэмэ, пьесэ, шүлэг зохёолнуудые бэшэхэ уялгатайбди.

Мүнөөдэр нээгдэхэ ээлжээтэ IX съезд дээрэ үнгэрһэн замаа эрьен хаража, хэһэн, бүтээһэн ажалаа согсолхотойгоо хамта, удха түгэлдэр уран хурса зохёолнуудые шэнээр гаргаха тухайгаа һайса хөөрэлдэхэ, зүбшэхэ зэргэтэй болонобди.

Ч-Р. НАМЖИЛОВ,
Буряадай Уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшын орлогшо.

ТАСС — АПН
ХИЛЫН СААНАҺАА

...РИСААНАЙ ҮДЭРНҮҮД

...Сириин-совет ... үдэрнүүд ...хотодо эхил... В. И. Ле... 114 жэлэй ...Национальна ...дадын сэрэ...ралгаһаа сү...эй ойдо ...үдэрнүү...баяр ёһолол дээрэ ниислэлэй олониитын түлөөлэгшэд, Сириин-совет хани барисаанай бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэд, эдэбхитэд, Дамаскын ба оршон тойронхи һуурин тосхонуудай хэдэн зуугаад хүн хабаадаһан байна. Соёлой харилсаа холбооной бүлгэмүүдэй делегаци суглараагшадай дунда байлсаа.

ПАСВ-ын нютагай хүтэлбэриин гэшүүн, Сириин-совет хани барисаанай түрүүлэгшэ В. Таннус хани барисаанай үдэрые нээлгэдэ зорюулагдаһан митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Советскэ Союз колониализм ба дарлалта мүлжэлгэдэ эсэргүүгээр, эрхэ сүлөөгэй ба хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө тэмсэдэг араб арадуудай үнэн хэрэгые дэмжэхэ гэжэ тэмдэглээ.

СОВЕТ СОЁЛОЙ ҮДЭРНҮҮД

ПАРИЖ. Бүхэдэлхэйн энэ эмхидэ СССР-эй, Белоруссиин ССР-эй ба Украинын ССР-эй ороһоор 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулагдаһан Советскэ Союзай соёлой үдэрнүүд «СССР-эй арадуудай искусствын үнэтэ баялигууд» гэһэн фотовыставкэ нээлгээр ЮНЕСКО-гэй Париждахи штаб-байшан соо эхилбэ. ЮНЕСКО-гэй генеральна директорэй орлогшо Жан Кнапп выставкэ нээлгын ёһолол дээрэ үгэ хэлэхэдээ, «Советскэ Союзай, Украинын ба Белоруссиин ЮНЕСКО-дэ оролго энэ эмхиие бүри үргэн ехэ, онсо өөрсэ шэнжэтэй болгоһон байгаа» гэжэ тэмдэглэбэ. ЮНЕСКО-гэй хүдэлмэридэ, дэлхэйн эрдэм, соёлые, гэгээрэлые хүгжөөхэ талаар энэ эмхиин хараалһан программануудые бэелүүлгэдэ тэдэ айхабтар ехэ хубитаяа оруулһан байгаа гэжэ тэмдэглэбэ.

Украинын «Зорецвит» гэжэ фольклорно хатарай ансамблиин артистнуудай ехэ концерт ЮНЕСКО-дэ болобо. Украин, ород, белорус, молдаван арадуудай хатар наадые харуулһан Харьковай энэ өөрсэ шэнжэтэй хатарай коллективэй концерт-наадые суглараагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаһан байна.

Совет соёлой үдэрнүүдэй үедэ совет кинофильмнүүд харуулагдаха юм.

...ГЕНСЕГЭЙ ЭЛИДХЭЛ

...Мүнөө үеын ...орёо түг...шардуу шан...анай дэлхэй...уудые зайсуу...найрамдалые ...бүхы оро...льствануудай ...гол зорилго ...уласхоо...рамдалай жэ...ээ, тэрээндэ ...зорюулагдаһан ...льна секре... Куэльярэй ...оруулагдаһан ...гүрэнүүдэй ...эл байна.

ООН-ой Генеральна Ассамблейн шиидхэбэреэр тэрэ 1985 оной октябриин 24-дэ, ООН-ой байгуулагдаһаар 40 жэлэй ойн үдэртэ, баяр ёһололтойгоор сонсохогдохо юм. Уласхоорондын эб найрамдалай жэл олон үндэһэ яһатадай эмхиин Устав дотор батадхагдаһан һайн һайхан хүсэлэнгые бэелүүлжэ, дайн дажарай уршагта хойшолонгуудпаа ерээдүйн үетэниие аршалан хамгаалха гэһэн һайн һайхан уг зорилготой байна гэжэ ООН-ой Генеральна секретарь тоолоно. Тэрэ бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы түбинүүдтэ эб найрамдалай тэмсэлэй жэл болохо ёһотой гээд элидхэл дотор тэмдэглэгдэнэ.

Мүнөө США-гай захиргаанай гэмээр дэлхэйн элдэб районуудай үйлэ хэрэгүүд улам аюултай болоно гэжэ ООН-ой гэшүүн-оронууд батална. Бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ хамаараалсалгын империалис политикын үргэлжэлүүлэгдэжэ байһанһаа дэлхэй дээрэхи байдал улам орёо түгшүүрилтэй болоно, колониализмын, расизм ба апартеидэй ябуулганууд һужэрнэ гэжэ Польшын Арадай Республикын бэшэг дотор заагдана.

ХАМТЫН ПЛЕНУМ

ВАРШАВА. Бүхэпольшын соведэй ба Польшын-совет хани барисаанай бүлгэмэй гол правлениин хамтын пленум эндэ болобо. Советскэ Союзтай хани барисаагаа, харилсаа холбоогоо саашадань бэхижүүлхэ талаар ПНР-эй ниитын-политическэ эмхинүүдэй зорилгонуудые зүбшэн хэлсэбэ.

ПНР-эй үнэн, найдамтай союзник болохо Советскэ Союзтай хани барисаагаа, харилсаа холбоогоо бэхижүүлхэ гээшэ Польшын арадай аша туһада харюусана гэжэ пленумэй баталан абаһан тогтоол дотор тэмдэглэгдэнэ. КПСС-эй ба Совет гүрэнэй ленинскэ эб найрамдалта политикые, эб найрамдалай, шахардуу байдал һуларуулгын аша туһада Советскэ Союзай бэелүүлжэ байһан ажал ябуулгые бидэ халуунаар дэмжэнэбди.

Хүн түрэлтэндэ ядерна дайнай аюул тохёолдуулагдажа байна гээд тогтоол дотор заагдана. США болон НАТО-гай талаар тэдэйнэи союзнигууд эндэ гэм зэмэтэй юм. Энэ аюулые зайсуулан сарахаһаа шухала зорилго байхагүй. Империализмын политикада зүришэжэ социалис хани нэгэдэлтэ оронууд эб найрамдалта, шахардуу байдал һуларуулгын политика бэелүүлнэ.

...ОЙДО ЗҮБЛӨӨН БОЛОБО

...лын ба Аф... мүн бусад ...уудай ком...хүдэлмэришэ... Центральна ...дэргэдэхи эр...эмхи зур...хүтэлбэрилэгшэ...эдэ нээгдэбэ. ...гшад улас...унис ба хү...хэлөөнэй гол ...тическэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэнэ, эрдэм-шэнжэлгын хүдэлмэриин талаар аха дүү партинуудай харилсаае саашадань хүгжөөхэ асуудалнуудаар һанамжануудаа халан абалсана.

КПВ-гэй ЦК-гай секретарь Хоанг Тунг Вьетнамай Коммунис партиин Центральна Комитедэй амаршалгатайгаар зүблөөндэ хабаадагшадай урда үгэ хэлэхэдээ, Вьетнамай революциин бүхы илалтанууд марксизм-ленинизмын агууехэ хүсэнэй толотомо гэршэ жэшээ болоно гэжэ тэмдэглээ. Энэ ори ганса үнэн зүб революционно һургаал манай бүмбэрсэг дэлхэйн коммунистнуудай, арадай илагдашагүй хүсэнэй эшэ үндэһэн болоно гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

...ГЕНЕРАЛЬНА СЕКРЕТАРИИН ХЭЛЭҺЭН ҮГЭ

...шахардуу бай...е буруу һур...хүгжэлтые гэ...улхэ гэһэн ...ализм бо...ис хүсэнүү...ябуулгануудһаа ...эй дээрэхи ...түгшүүрилтэй ...гэжэ Кипрэй ...түрүү үзэл...(АКЭЛ) генеральна секретарь Э. Папаноанну хэлэбэ. Империализм болон хархис хүсэнүүд эб найрамдалда дуратай ба түрүү үзэлтэй оронууд тушаа эзэрхэг түримхэй ябуулга үүдхэнэ, ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые улам дэбэргэнэ гэжэ тэрэ окружной партийна конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. США ушар ёһо ойлгожо, Советскэ Союзай ба социалис хани нэгэдэлтэ бусад оронуудай эб найрамдалта дурадхалнуудта бүтэмжэтэй һайнаар хандаха ёһотой.

Уласхоорондын орёо түгшүүрилтэй байдал Кипрэй асуудалые шиидхэлгэдэ хангалтагүйгөөр нүлөөлнэ гэжэ АКЭЛ-эй генеральна секретарь зааба. Энэ аралые империализм Дундада далайн зүүн хубидахи, Дүтын Зүүн зүгтэхи стратегическэ бааза мэтээр хододоо тоолодог байгаа гэжэ тэрэ хэлээ. Энэ хамаараалсалгань мүнөөшье үргэлжэлһөөр. Кипртэ сэрэгэй шэнэ баазанууд, НАТО-гай гүрэнүүдэй тагнуулай түбүүд байгуулагдана. Кипртэхи байдалые гуримшуулга ООН-ой шиидхэбэринүүдтэ үндэһэлхэ ёһотой гэжэ Э. Папаноанну мэдүүлбэ.

...МИНИСТРЭЙ ...ЯЛГЭ

ПЕКИН. Великобританиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Дж. Хау албанай хэрэгээр эндэ ерэбэ. Гурбан үдэрэй турша соо эндэ байхадаа, Хау КНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр У. Сюецяньтай хөөрэлдэхэ юм. Удаань тэрэ Япон, Урда Корей, Гонконг ошохо байна.

КНР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшын мэдүүлһэнэй ёһоор, Гонконг тухай асуудал хөөрэлдөөнүүдэй зүблэхэ зүйлэй гол темэ болоно. Энэ газар дайдые Англиин хуһаалжа абалгын болзбр 1997 ондо һүйсэхэ юм. Би-би-си гэдэг радиотелевизионно компаниин мэдээсэһэнэй ёһоор, Гонконгын ерээдүй тухай хэлсээн энэ жэлэй сентябрьһаа хойшо болгогдонгүй баталагдан абтаха ёһотой гэжэ Хитадай тала баадхана. «Гардиан» газетын тэмдэглэһэнэй ёһоор, энэ асуудалһаа гадна, «Англиин-Хитадай харилсаанай бусад олон асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэхэ байна».

Америкын Холбоото Штадуудай олониитэ мүнөөнэй захиргаанай эзэрхэг түримхэй гадаадын политикые эрид буруушаана. Юуб гэхэдэ, мүнөө үе сагта Түбэй Америкэдэ США-гай сэрэгүүд олошоруулагдана. Сагаан байшангайхид арад зондоо харша, шуһата захиргаануудта ехэ туһа хүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Вашингтондо конгрессэй байшангай дэргэдэ болоһон Түбэй Америкэдэ США-гай сэрэгүүдэй байлгые үргэдхэлгые эрид буруушааһан жагсаалда хабаадагшадай гар табилгатай петици.

СОЁЛОЙ hОНИН

ТООСООТО ВЫСТАВКЭ

Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейн залнуудта «Съездhээ съезд хүрэтэр» гэhэн hонирхолтон выставкэ дэлгээгдэбэ. hүүлшын, V съездhээ хойшо үнгэрhэн хоёр хахад жэлэн туршада Буряадаймнай уран зураашадай бүтээлнүүд VI съездын нээгдэhэн үдэр выставкын залнуудта табигдаа.

Республикымнай мэдээжэ бэлигтэн, РСФСР-эй арадай уран зураашад Д-Н. Д. Дугаров, А. В. Казанский, А. Н. Сахаровская гэгшэдэй hүүлэй үеын бүтээлнүүдhээ эхилээд, залуу уран зураашад А. Цыбикова, Ч. Шенхоров, Д. Пурбуев, Б. Тайсаев, Л. Семенов, А. Чичигин болон бусадай шэнэ зурагууд тус выставкэдэ дурадхагдажа, олоной hонирхолые үүсхэhэн байна. Дурсагдаhан бүтээлнүүдэй дундаhаа Д-Н. Д. Дугаровай Гобиин пейзажнуудые, А. В. Казанскиин «Ленин ба Сүхэ-Баатар» гэhэн зурагые, Б Тайсаевай БАМ-ай барилгашадта зорюулжа, уhан шэрээр бүтээhэн зурагуудые, мүн А. Цыбиковагай онсо маягтайгаар урлаhан дүрэ зурагуудые hайшаан тэмдэглэлтэй.

Тиин С. Ринчиновэй «Байгал дээрэ», «Сарма» гэhэн зурагууд, А. Окладниковай «Ленинтэй большевигүүдэй Финляндида уулзалга», К. Дульбеевэй «Буряадай коммунарнуудай түрүүшын хабар» гэhэн тематическа зурагууд харагшадай сэдьхэлдэ хадуугдаhан байха.

Арадай урлан бүтээлгын үндэhэн искусствын улам хүгжэжэ байhанииe тус выставкэ гэршэлээ. Мүнгэшэ дархашуулай шэнэ бүтээлнүүд тэндэ хэзээ хэзээнэйхиhээ олоор табигдажа, харагшадай нюдэ хужарлуулаа ха юм. Б. Базаровай, Ж. Эрдынеевэй, В. Бадмаевагай мүнгэ hиилэжэ бүтээhэн хэтэ, хутага, гуу гэхэ мэтын зүйлнүүд илангаяа анхарал татамаар.

Тиихэдэ моло hиилэжэ, бага хэмжээнэй скульптура бүтээгшэдэй дундаhаа республикымнай арадай уран зураашa М. Эрдынеевэй «Сэргын дэргэдэ», «Хандагай», «Сар» гэhэн скульптурануудые заабол нэрлэлтэй. Алуунай хилгааhаар гобелен нэхэгшэдэй уран бэлигтэнэймнай зэргэдэ нэмэжэ байhаниие тус выставкэ харуулна. Мэдээжэ мастер С. Ринчиновагай угалзата hайхан бүтээлэй дэргэдэ Т. Дашеева. Б. Дамбиева мэтын залуу мастернуудай урлаhан гобеленүүд тэндэ үлгэгдэбэ бшуу.

Уран зурагай искусствын бүхы жанрнуудай али тэгшээр хүгжэжэ байhаниие тоосоото выставкэ гэршэлээ. Гэхэтэй хамта зураашадаймнай зохёохы ажалай хүгжэлтэдэ ямархан асуудалнуудай шиидхэгдээгүй, али темэнүүдэй гүнзэгыгөөр харуулагдаагүй байhаниие энэ выставкэ элирүүлбэ. Тиимэhээ тус выставкын ивагтал харагшадта hонирхолтой байхаhаа гадна, зураашадта өөhэдтэнь харюусалга ехэтэй шалгалта боложо үгэhэниинь сохомтой.

Б. ДОРЖИЕВА.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Буряадай АССР-эй габьята уран зураашa И. И. Старков залуу график Б. Тайсаев хоёр. 2. К. Дульбеевэй «Буряадай коммунарнуудай түрүүшын хабар» гэhэн зураг.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

«АЛТАН БУЛАГАЙ» АЯЛГА ДУУНУУД

hаяхан буряад драмын гүрэнэй академическэ театрай байшан соо Буряадай хүдөө ажахын институдай «Алтан булаг» гэhэн дуу. хатарай ансамблиин концерт боложо үнгэрбэ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда совет арадай туйлаhан Илалтын 40 жэлэй ойдо зорюулагдаhан программаяа уран hайханай коллективүүдэй республиканска жюрин гэшүүдэй анхаралда ансамблиинхид дурадхаhан байна. Тус программадань 24 hонирхолтой номер, тэрэ тоодо буряад. совет композиторнуудай бэшэhэн дуунууд, коряк, белорус, буряад, монгол арадуудай эршэтэ hайхан хатар оролсоо.

...Хээтэй торгон буряад хубсаhатай хүбүүд, басагадай гар гараа барисалдан гаража ерээд. Ц. Хоборковой суудa гараhан «Амаршалгын дуун» хангюурдахада, харагшад халуун альга ташалгаар баяраа мэдүүлэн байгаа hэн. Тэрэнэй hүүлдэ hонирхолтой номернууд удаа дараалан харуулагдаа. «Аниема» гэжэ татар арадай уянгата hайхан дууе Татьяна Гасимовагай гүйсэдхэхэдэ, басаганай тиимэ хүсэтэй бэшэшье hаа, үнжэгэн зөөлэхэн, өөрсэхэн шэнжэтэй хоолойс эжэлүүдгүй hайхашаахаар байба.

«Алтан булагай» бэлигтэй дуушадай нэгэн Леонид Шайдуров юм. Е. Птичкинэй «Түрэл газартаа дуратайб» гэhэн дууе тэрэ гүйсэдхэhэн байна. Зүгөөр тэрэнэй хоолойн онсо нугалбариие гаргахаар арадай дуу гүйсэдхэбэлнь, бүри hонирхолтой байха hэн гэжэ юундэшьеб hанагдаа.

«Юрочка» гэhэн белорус арадай согтой хүхюун хатарые, «Халха» гэhэн монгол, «Барилдаашад» гэжэ буряад арадай хатарнуудые ансамблиинхидай гүйсэдхэхэдэ, харагшад халуунаар угтажа абаа. Тиихэдэ Р. Рождественскиин «Зенитчицэнүүд тухай балладые» Людмила Сергеевагай уншахада, Андрей Вторушин гитара дээрэ шадамараар дэмжэhэн байна.

«Ононой эрьедэ» гэжэ буряад арадай олондо мэдээжэ дууе Налаза Будаевагай гүйсэдхэхэдэ, зал соо hуугшад үнэн сэдьхэлhээ урмашаба. Ушарынь гэхэдэ, буряад зоной хэр угhаа хойшо хүндэлдэг, hайшаадаг байhан өөрсэ маягаар тэрэ дуугаа гүйсэдхэнэ бшуу...

Ансамблиинхидай программаяа бүхыдэнь hонирхолтойгоор зохёожо, хомор гүйсэдхэгдэдэг болошоhон, үгышье hаа, hаяхан зохёогдоhон дуунуудые тэрээндэ олоор оруулалсаhыень онсолон тэмдэглэхээр. Жэшээлбэл, «Талын дуун» гэhэн буряад арадай дууе гү, али Ю. Ирдынеевэй «Тракторисгнуудай маршые» тус концертдэ шагнахада баясамаар байгаа.

«Алтан булагайхидай» программые республикын соёлой министрэй орлогшо Н. Г. Шахов, Уран hайханай коллективүүдэй холбоонууд хоорондохи байшангай директор Ю. В. Александров түрүүтэй жюриин гэшүүд үндэрөөр сэгнэжэ, ансамблиин «арадай» гэhэн нэрэ зэргые дахяад батал hан байха юм. Энээндэнь ансамблиин уран hайханай хүтэлбэрилэгшэ, балетмейстер В. Шаховагай, хормейстер Н. Бодягинай, концертмейстернүүд Б. Бонштейн, В. Дамбаев гэгшэдэй габьяа ехэ гээд тэмдэглэлтэй.

Б. ДАМБАРИНЧИНОВА.

АЛЬГА ТАШАЛГААР ҮДЭШЭГДӨӨ

Зүүн Сибириин гүрэнэй соёлой институдта Тувын гүрэнэй филармониин эстрадно-циркын бүлэг артистнууд hаяхан концерт харуулжа, олоороо сугларhан студентнэр, багшанар болон айлшадай халуун альга ташалгаар үдэшэгдөө hэн. Концертын урда тээ Тувын АССР-эй соёлой министр А. С. Серен, Тувын Композиторнуудай холбоонoй правлениин түрүүлэгшын орлогшо, Тувын АССР-эй арадай артист Р. Т. Кенденбиль гэгшэд республикынгаа соёлой хүгжэлтэ тухай hонирхолтойгоор хөөрэhэн байна.

...Угалза хээгээр гоёогдоhон энгэртэй сэнхир-хүхэ тэрлигээ улаан торгон бүhөөр бүhэлhэн дуушанай сценын дунда гаража, харагшадые доро дохин мэндэшэлээд, арадай дуу онсо маягтайгаар хангюурдахадань залаар дүүрэн альга ташалган нэрьенэ. Энэмнай уласхоорондын «hолонго-81» гэhэн телевизионно фестивалиин дипломант, «Хөөмэй» гэhэн республиканска фестивалиин лауреат Дмитрий Очур бэлиг шадабаряа харуулжа, сугларагшадые баясуулба гээшэ. Удаань Тувын АССР-эй габьяата артист Хисат Аминов «Ангуушанай хатарые» уян нугархайгаар гүйсэдхэбэ.

Онерма Баир-оолой хангюурдаhан «Тувын хизаар», «Хонишон» гэhэн дуунууд, Василий Саая гэгшын эквилибристын номер, Тамара Анчиин гүйсэдхэhэн вьетнам арадай «hэбюуртэй басаган» гэhэн хатар, Татьяна Соржугай хомус дээрэ наадаhан тува арадай аялганууд, хатарай бүлэгэй гүйсэдхэhэн грузин арадай «Кентаури» гэжэ шог зугаата хатар концертые үргэлжэлүүлжэ, харагшадта hайшаагдаа.

...Эртэ урда сагта нэгэ ангуушан байhан юм гэхэ. Тэрэ айхабтар хүсэтэй, урихан хоолойтой байгаа. Хүнэй нюдэнhөө саашa хада уула руу гараад, дуулажа эхилхэдэнь, тэнгэриин дуун хүүежэ байhандал үзэгдэдэг hэн. Нэгэтэ байса шулуун дээрэ гаража, сээжээрээ дүүрэн тунгалаг агаараар амилан, хангюурдажа байтарнь, гоё hайхан хубсаhатай, урихан илдам шарайтай басаган хажуудань бии болоод:

— Залуу хүбүүн, шн хэн гээшэбши? Хаанаhаа, ямар нютагhаа ерэбэш?—гэбэ.

Мэргэн солото ангуушан өөрынгөө түрэлхид, нютаг нуга тухайгаа дуугаараа хөөрэхэдэнь, тэрэ басаган:

— Шобхо үндэр оройтой эдэ хада уулануудай, эдэ ой модоной хатан гээшэб. Шиниi дууе уиннэй шагнажа байдагби. Ирагуу hайхан дуунуудшни сэдьхэл зүрхыемни хүлгүүлжэ, үдэр бүри шагнаhайб гэhэн хүсэл түрүүлжэ байнал...—гэхэ юм.

Тувын гүрэнэй филармониин бэлигтэй залуу дуушан Конгар-оол Ондар арадайнгаа домог түүхэhээ мүндэлhэн дууе «сыгыт» гэжэ маягаар гүйсэдхэнэ.

Концертын түгэсхэлдэ РСФСР-эй болон Тувын АССР-эй арадай артист, Тувын гүрэнэй шангай лауреат, театр болон киногой мэдээжэ артист Максим Мундзук шог зугаата дуунуудаараа сугларагшадые баясуулба.

Концертын hүүлээр институдаймнай ректор С. И. Никифоров Тувын артистнуудта халуун баярые хүргэжэ, зохёохы ажалдань амжалта хүсэhэн байна.

Б. ЦЫРЕНЖАПОВА, ВСГИК-гэй студентка.

НЮТАГ НЮТАГАЙ hОНИН

БЭДЭРЭЛГЭДЭМНАЙ ТУhАЛАЛСЫТ

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ Чехословакида болоhон байлдаануудта баатарай үхэлөөр унаhан совет сэрэгшэдэй нэрэнүүдые чехословагуудтаи оэшэлсэжэ элирүүлбээди.

1945 оной майн 9-дэ Подольско тосхон шадар фашистнуудтай байлдаанда младша сержант Алексей Бекетов наhа бараhан юм. Тэрэнэй хүүр дээрэ табигдаhан гранит шулуун хүшөө дээрэ «Эндэ Алдар Солын орденой кавалер, младша сержант Алексей Иванович Бекетов хүдөөлүүлэгдэнхэй. 1924 ондо түрэhэн. Немец булимтарагшадтай тэмсэлдэ наhа бараа» гэжэ бэшэгдэнхэй.

Тэрэ залуу сэрэгшэ угаараа Буряадай АССР-hээ байгаа. Чех бэдэрэгшэд тэрэнэй эсэгые бэдэрэн оложо, бэшэг соохоонь нимэ мүрнүүдые бидэндэ дамжуулаа:

— Дайнда эрэлхэгээр унаhан Алексей хүбүүн тухаимнай анхаржа байhандатнай түрэлхидэй баяр баясхалан хүргэнэб. Гансал үнэн сэхэ нүхэд нимэ байдаг юм,— гэжэ И. К. Бекетов бэшэhэн байна.

Венгридэ, Чехословакида, Украинада болоhон байлдаануудта хабаадагша сэрэгшэдэй фронтhoo эльгээhэн бэшэгүүдые «Родина» гэжэ клубнай бэдэржэ суглуулдаг. Фронтовигуудай бэшэгүүдые гү, али бэшэгэйнь фото-буулгабариие бидэндэ эльгээхыеткай гуйнабди. Хэрбээ бэшэгүүдэй түрэл хэлэн дээрээ бэшэгдэhэн байбал, орщуулгатайгаар эльгээхыетнай гуйнабди.

Манай адрес: 325002. Херсон, ДК текстильщиков, клуб «Родина».

А. ЦИТРОН, клубай хүтэлбэрилэгшэ.

СЭРЭГЭЙ ХЭРЭГТЭ hУР...

Ургажа ябаа үетэниие сэрэгэй хэрэг тухай мэдэсэтэй болгохоdo, Эхэ орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлгэдэ hургуулинуудай военругуудай үүргэ ехэ. Новоильинскын дунда hургуулиин военрук Алексей Иннокентьевич Сукнев тухай hурагшадынь hайн hайханаар дурдан ябадаг юм. Юуб гэхэдэ, Совет Армиин албанда мордожо, сэрэгшын уялганууды дүүргэжэ эхилхэдээ, багшынгаа эрилтэ ехэтэйгээр хандалаг байhанда одоол сэдьхэлээ ханан баясадаг шуу. «hуралсалай үедэ хүндэ, байлдаанда хүнгэн» гэhэн сэсэн мэргэн үгын онобшо удхань дайшалхы hуралсалай үедэ эгээл элирдэг жэшээтэй ха юм.

hурагшадаа сэрэгэй эхин мэдэсэтэй болгохын, хүнгэн бэшэ албанай хэрэгтэ дурлуулхын тула А. И. Сукнев нилээд оролдодог. Тиимэhээл дунда эрдэмтэй болоод, тусхай сэрэгэй hургуулида орохо хүсэлтэйшүүл эндэ олон байдаг. Олон лэ офицернүүд А. И. Сукневой hурагшадhаа урган гараhан байха юм.

60 наhала hая гүйсэhэн Алексей Иннокентьевичэй наhанайнь зам hонирхолтой. Эдирхэн хаhадаа Улаан-Үдын авиационно заводто слесарь-инструментальщигаар хүдэлжэ, ажалда дуршэhэн юм. hүрөөтэ дайнай жэлнүүдтэ гараа холоторoo, хүлhэнэйнгөө лэбшэтэр хүдэлхэ гээшые нилээд лэ бэе дээрээ мэдэрээ hэн. 1943 ондо армиин албанда мордохо наhаниинь гүйсэжэ, Манжуур эльгээгдээ бэлэй. Тэндэhээ морин сэрэгэй 1-дэхи армиин училищада абтаа hэн. Уданшьегүй ахалагша лейтенантын нэрэ зэргэдэ хүртэhэн юм.

Тээд бэеынгээ байдалай шалтагаанаар армиhаа табигдажа, Үнэгэтэй нютагтаа бусаха баатай болоо hэн. hургуулида ахалагша пионервожатаар, физическэ хүмүүжүүлгын багшаар хүдэлөө. Улаань Новоильинскын дунда hургуулида наhанайнгаа хани Людмила Павловнатай суг мүнөө болотор багшалhaар юм. Түүхын, сэрэгэй хэрэгэй хэшээлнүүд үхибүүдтэ хэды hонирхолтойгоор үнгэрдэг бэ! Алексей Иннокентьевич hурагшадтала суг «ургаа» гэбэл алдуугүй.

Гэхэтэй хамта энэ бүлын омогорхол болохо табан хүбүүд тухайнь дурдалтай. Дүрбэниинь Эрхүүгэй Улаан Одоной орденто сэрэгэй авиационно инженернэ училищи дүүргэнхэй. Харин одхон хүбүүн Алексейнь мүнөө энэ училищиин курсант. Эсэгынгээ, аханарайнгаа жэшээгээр тэрэ энэ зам шэлээ ха юм. Ехэ хүбүүниинь Валерий Брянск хотодо АН-22 самоледуудые ниидэлгэдэ бэлдэдэг, кораблиин ахалагша техник мүн. Владими...

...рынь борт... hургаха та... структор, ... өөрөө жо... нютагжан... Александр ... вертолед... тэрэнээ ... Александр ... рилгада ... хэ хүдэл... пасай ... ровскын ... хүдэлдэг, ... хи Евгени... лэ корабл... ник. Сар... Энгельс ... «Самолед... нүүд» гэhэ... хон Алекс... нер болохы...

Сукневто... тай. Яажа ... эдэнэршье ... эсэгэнэрэй... абаха аал... ушарта ... хай хэлс...

hурагша... ури хүүгэ... доо дурат... бата жаге... жалтатайга... жүүлэгшэ ... тэй. А. И... hанайнь ... лективынь ... амаршалаа... дые барю... шье олон ... үетэниие хү... энхэ ябахы... сэлдэг ...

Л. ИН...

УРИДШАЛАН БЭ...

АХЫН лесхозой хүдэлмэришэдэй дунда политическэ гэгээрэлэй талаар хэшээлнүүд hонирхолтойгоор, удхатайгаар үнгэргэгдэдэг юм. Партиин райкомой парткабинедые даагша Д. С. Дарбакова ээлжээтэ хэшээлдэнь hая байлсаба. Лесхозой директор, пропагандист В. М. Цыреңдоржиев парти, правительствын мүнөө үедэ ябуулжа байhан гадаадын политика шудалдаг хэшээл дээрэ булганай hанамжануудаа хубаалдалгатай hонирхолтой хөөрэлдөө хээ.

Леснигүүд Б Манханов, Ч. Осохеев Д. Замбалов гэгшэд hайн бэлэдхэлтэй, үргэн мэдэсэтэй байhанаа харуулба. Хэшээлэй түгэсхэлдэ партиин райкомой түлөөлэгшэ Д. С. Дарбакова тобшолол хэжэ, пропагандистын үүргэ туша... Политиче... лаар хэшэ... тор hайнаа... шээлхэдэ, ... холбооной ... дунда hург... вүүдтэ ту... нүүдтэ ура... бэлдэhэн ...

Н. ...

СПОРТ · СПОРТ · СПОРТ · СПОРТ

hҮҮЛШЫН МҮРЫСӨӨН

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуехэ дайнда онсо шалгарhан аха дүүнэр-танкистнууд Косулинтанай шанда хүртэхын түлөө эдиршүүлэй дунда санаар урилдаалгын мүрысөөн Баргажанай-Адаг тосхондо үнгэргэгдэбэ. Энэ мүрысөөн спортын үбэлэй хаhа сагые хааhан байгаа. Районой эрхим бэрхэ санашад энээндэ хабаадаа.

Аха наhанай эдиршүүл 30 километрэй зайда урилдаба. Санын зүргэ дээрэ шанга тэмсэл болоо. Баргажан тосхонhoo Дима Мисюркеев эгээл hайн саг харуулжа, илалта туйлаба. Гусиха тосхоной түлөөлэгшэд П. Мисюркеев, С. Шрагер гэгшэд удаадахи hууринуудые хубаалдаhан байна.

Бага наhанай эдиршүүл 15 километрэй зайда хабаяа туршаа. Баргажанай-Адагай эдир спортсмен Алеша Дробышев бултанhaа урид финишдэ хүрэжэ ерэбэ. Тэрээнтэй сугтаа hурадаг Витя Башаров хоёрдохи, Гусихаhаа Андрюша Шестаков гурбадахи шангуудта хүртөө.

10 километрэй зайда урилдаhан басагадай дундаhаа Лена Думнова онсо шалгарба. Л. Николаева, Т. Подкаменева (бултадаа Баргажанай-Адагhaа) хоёрдохи, гурбадахи hууринуудые эзэлhэн байха юм.

Мүрысөөндэ илагшадта дурасхаалта бэлэгүүд барюулагдаба.

Ямар hургуулинуудта физическэ хүмүүжүүлгын багшанарай, тренернүүдэй hайнаар хүдэлжэ байhые үбэлэй хаhа хаалгын мүрысөөн харуулхаhаа гадна, дутуу дундыень элирүүлбэ.

В. ГУЛГЕНОВ. Баргажанай районой физкультура ба спортын комитедэй түрүүлэгшэ.

АГАФОНОВТОН ШАЛГАРАА

Шатараар республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн дүүрэжэ, эрхимлэгшэдээ тодоруулба. Наадынай hүүлшын үдэр хүрэтэр шанга тулалдаан болоо. Владимир Агафонов hүүлшын гурбан наадаанда Михаил Леонов, Павел Кликунов, Сергей Прутовой гэгшэдтэй наадажа, ёhотойл эрхим шатаршан байhанаа харуулаа. Тиигэжэ тэрэ дүн хамта 9,5 очкотой болоhон юм. Баир Митыпов урда үдэрынь Игорь Брылевто шүүгдэhэн hаа, удаадахи наадануудта Владимир Умяров, Анатолий Митупов, мастерта кандидат Михаил Леонов гурбаниие шүүжэ гараа. Тиин дүн хамта баhал 9,5 очкотой болоо. Зүгөөр урдахи наадаанай дүнгөөр Владимир Агафонов түрүүлhэн байжа, республикын чемпионой улаан торгон лентэ зүүбэ. Удаадахи хоёр hуурие Игорь Брылев, Согто Намжилов гэгшэд эзэлээ. Эдэнэр тус тустаа 8—7,5 очкотой.

Хоёрдохи бүлэгтэ Түнхэнэй районhoo ерэhэн Радна Дондоков эрхимлэбэ. Тэрэ hүүлшын гурбан наадаанда Алексей Шагжиев, Анатолий Раднаев, Валерий Залкинд гэгшэдые шүүгээ.

Эхэнэрнүүдэй дундаhаа Татьяна Агафонова эрхимлээ гэжэ мэдээсээ hэмди. Удаадахи hууринуудые Энгельсина Улымжиева, Светлана Жеребцова, Валентина Голенецкая гэгшэд эзэлhэн байна.

Л. ГАРМАЕВА.

ТҮГЭСХЭЛ... НААДАНДА Г...

Дүрэ булялдалгын барилдаагаар «Трудовые резервы» бүлгэмэй Россин советэй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Арба гаран командын зуугаад барилдаашад хабаадаhан байгаа.

Яхадай, Ульяновска, мүн Буряадай областной советүүдэй суглуулагдамал командануудилангаяа hайн hорилго бэлэдхэлтэй байгаа гээд тэмдэглэлтэй. Эгээл тиимэhээ эдэ командануудай түлөөлэгшэд түгэсхэлэй наадада гараhан байха юм.

Мухар-Шэбэрэй районой Суулгын дунда hургуулида тренер Дэлэг Батуевай хүтэлбэри доро hорилго хэдэг Валерий Дашинимаев тухай эндэ тогтожо хэлэлтэй. 10-дахи классай hурагша бар хүсэтэй, өөрын онсо арга дүрэтэй байжа, хэдэн уулзалгада амжалта туйлажа, түгэсхэлэй мүрысөөндэ гараhан байгаа. Эндэ тэрэ РСФСР-эй арадуудай VIII Спартакиадада мүнгэн медаляар шагнагдаhан Борис Севенигтэй (Красноярск) уулзахадаа, лаха аргагүй булигдажа, хоёрдохи hуурида гараба. Гэбэшье энэнь эдир хүбүүнэймнай түрүүшын ехэ амжалта болоно.

52 килограмм. Улаан-Үдын 7-дохи ГП... Түмэн Жар... мандаhaa ... туйлажа, ... чемпионой ... төө. Тэрэ ... түлөөлэгшэ... насьевые ...

Бусад ш... тын масте... меев, С. ... нов (гурбу... hөө), Е. ... новск), С. ... Үдэ), З. А... гэгшэд ила... на. Манай ... Балтуков, ... Шитиков ... hууринууд...

«Трудовы... гэмэй Бу... соведэй за... hанаhанда ... гэжэлтэд ... энэ урагш... тобшолол ... нагдана.

Шангай ... рагшад «Т... бүлгэмэй ... суглуулагда... бүридэлдэ ... релиин 2... Үдэдэ ... соведэй мү... хын тула ... хэл хэжэ ...

Б-М.

ОЛИМПИИН ЭТИГЭЛ...

Эдиршүүлэй дунда классическа барилдаагаар бүхэроссин мүрысөөн Ангарск хотодо үнгэргэгдэбэ. Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй 10 гаран хотын 280 эдир барилдаашад мүрысөөндэ хабаадаhан байна.

Манай республикын «Труд» болон «Спартак» бүлгэмүүдэй спортсменүүд эндэ хабаяа туршаба.

Мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолходо, барилдаанай хибэсэй эзэд түрүү hуури эзэлээ. Эрхүүгэй түлөөлэгшэд — хоёрдохи, Улаан-Үдын «Спартак» бүлгэмэй суглуулагдамал команда (тренерынь С. Добрынин) гурбадахи hуурида гараhан байха юм.

Манай командаhаа 13-дахи ГПТУ-гай hурагша Вячеслав Ма... эршэмтэйгэ... залгаhаа ... эдэбхижэн... шэгнүүртэ... туйлаба. 18-... hурагша ... («Труд») ... ри эзэлhэ... ГПТУ-гай h... новский, 4... hаа В. Ко... гэн медаль... даба.

Ангарскда... Братскда ... рысөөнүүдэ... со шалгар... публикын ... гэмэй ту... соведэй ту... хын түлөө ... даха эрхэ...

ЗАhАБАРИ

Манай газетын апрелиин 17-ной номерой дүрбэдэхи хуудаhанда толилогдоhон «Зуун жэлэймнай ой» гэhэн статьягай эхин колонкын 2-дохи, 3-... «Хурамхаан ... 1884 ондо ... гуйнабди.

Редактор Р. Б. ГАРМА...

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «hаалишадай үүсхэл дэмжэхэ» — түрүү бэшэг. «Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советдэ». «Үглөөдэр—коммунис субботник» —корреспонденцинүүдэй суглуулбари. «Волгоhоо» үнэтэй» — Л. Хардаев В. Бадмаев хоёрой репортаж. «КПСС-эй ЦК-да уулзалга болобо». «Шагнал барюулагдаба»— ТАСС-ай материалнууд.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Түрүүшын зүргэ гаргаха эрхэ»—В. Матвиевскиин статья. Хабарай тарилгые угтуулан. «Найман минута соо ашана» — В. Баяртуевай статья.

Гурбадахи хуудаhанда: «Парти ба арадтаа эршэтэ ажал болон эдэбхи зориг». гэhэн ниитэ гаршаг доро үгтэhэн материалнуудай суглуулбари үгтэнэ.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Байгал» журналай шанда хүртэхын түлөө мүрысөөнэй түрүүшын үдэр» — В. Бадмаевай статья. Уласхоорондын hонин. Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55—«Ленинhээ hургаал абаха». 10.25—Концерт. 11.00—«Непрошенная любовь» — уран hайханай фильм. 12.30—Шэнэ hонин. 15.15 — Шэнэ hонин. 15.30—Баримтата фильм. 16.00—«Ород хэлэн». 16.30—СССР-тэ Польшын соёлой үдэрнүүдэй нээлгэдэ зорюулагдаhан концерт.

Улаан-Үдэ. 18.30 — «Байгал»—нютагуудай hонин. 18.40 —«Саяан». Хүдөөгэй ажалшад тухай дамжуулга. 19.20 — «Байгал»—мэдээсэлэй программа.

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00 —«Ждите писем»—уран hайханай фильм. 21.20—«Время». 21.55—В. И. Ленинэй түрэhөөр 114 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаан ба концерт. Кремлиин Съезднүүдэй ордонhoo дамжуулагдаха.

ХОЕРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Телефильм. 9.35—10.35—Хүгжэм. 1-дэхи класс. 9.55 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 10.05, 14.20 —Англи хэлэн. 10.55—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 11.05—ПТУ-гай hурагшадта зорюулагдаhан дамжуулга. 11.35, 12.40 — Б. Н. Полевой. «Повесть о настоящем человеке». 12.05—«Шэмэглэн гоёохо искусство». 13.10—Физикэ. 8-дахи класс. 13.40 — Томас Мюнцерэй зохёол бүтээлнүүд. 14.50—hурагшадта зорюулагдаhан дамжуулга. 15.35 —Гадаадын оронуудай уран зурагай искусство. Дрезденэй галерейн зурагууд. 16.05 — «Булагууд». 16.40 — «Поэзи». Н. Тихонов. 17.15—Шэнэ hонин.

Улаан-Үдэ. 17.20 — «Эдиршүүлэй бэдэрэлгэ ба уран бэлиг». 17.55—«Танай бэшэгүүдээр».

Москва. 18.30 — «Манай саад». 19.00 — Панама тухай телеочерк. 19.30 — Баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 19.45 — «Мүнөөдэрэй ба үглөөдэрэй hургуули». 20.15 — «Сэлэнгэ» — тележурнал (буряадаар).

Москва. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». 21.15 — «Арадай аялга дуунууд». 21.30—«Время». 21.55 — Концерт. 23.05—«Люди моего аула»—3 серитэй уран hайханай фильм (3-дахи сери).

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат 2-66-76; отделы; партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-64-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63 информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81., корректорская—2-33-61 выпускающие —2-35-95 отдел объявлений —2-65-54

Республиканская типография Госу... ственного комитета Бурятской АСС... делам издательств, полиграфии и ... ной торговли г. Улан Удэ, ул. Лени... Н-03432. Заказ № 92. Индекс 0...